

**Štyri štáty NATO chcú byť chránené
Ruskom!**

Priblížme si úsilie M. Čulena

**Otto Skorzeny:
Prečo sme nedobýli Moskvu?**

Naša anketa

Ako sa pozeráte na skutočnosť, keď niektorí poslanci NR SR nazývajú svojich kolegov „partičkou fašistov“, no slovenská spravodlivosť, prokuratúra, súd mlčí? Nezneisťuje vás, že súd doposiaľ nikdy nerozhodol, žeby na Slovensku vôbec boli nejakí fašisti?

Miroslav Hudec, člen ObV SZPB, Liptovský Mikuláš: – Nevie, či nie je neskoro zaoberať sa otázkou fašizmu, keď ani predošlé vlády proti tomu nič neurobili.

Je trápne posudzovať vývoj, keď obce, ktoré boli vo vojne vypálené, pri voľbách dávali Kotlebovej strane, propagujúcej fašizmus, hodne hlasov. Je to dôsledok povojnového vládnutia, keď veliteľov (partizánov) komunisti povraždili a zatvárali do koncentračných táborov.

Výsledkom toho dnes máme znevažovanie vojakov padlých v druhej svetovej vojne, ohováranie ruských osloboditeľov, znevažovanie tých, ktorí priniesli obrovské obete za našu slobodu.

Štefan Dubovický, tajomník ObV SZPB, B. Bystrica: – Na túto anketovú otázku je jednoznačná odpoveď. Znepokojuje!

Ak sa začne nejaké vyšetrovanie k propagácii fašizmu, vždy sa to ukončí, že nebol spáchaný trestný čin a nič sa nedeje. Ale, že nejaká žena zneuctila Korán, to pomenujú svätou knihou a hneď je trestné konanie a hrozí väzenie. Tu sa prokuratúra a súdnictvo vedeli rýchlo zorientovať. Vyzerá to tak, ako by i samotní vyšetrovatelia, prokuratúra, nemali záujem o vznesenie obvinenia za propagáciu fašizmu na Slovensku.

Daniel Uhliar, predseda ZO SZPB, Podlavice: – Tieto výroky nepatria do parlamentu a naše súdy? Už niekto bol za urážky a výroky potrestaný alebo odsúdený?

Vieme ako sa vyjadrujú o predsedovi vlády, o parlamente a o prezidentovi. Naše zákony trestajú iba spodné vrstvy obyvateľstva a niektorí sú nedotknuteľní.

Ján Bruncko, člen SZPB, B. Bystrica: – Jedna vec je, ako sa častujú naši zástupcovia v parlamente. I keď je to na úrovni štvrtrej cenovej skupiny. No druhá je, aký postoj zaujímajú naše výkonné orgány ku konkrétnym prejavom fašizmu v spoločnosti. Oháňať sa v takýchto prípadoch slobodou prejavu a nejakou ochranou osobnosti sa nám môže v budúcnosti vypomstiť. Už sme asi zabudli, ako sa

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Keď nemá rozum starý, tak mu to ručne stručne vysvetlí mladý

Privrženec krajnej pravice sa rozhodol, že skúsi zohnať nových nadšencov pre svoje neonacistické myšlienky. A zrejme podcenil rozhľad a uvedomelosť študentov.

S letákmi si to namieril do kalifornskej Polytechnickej štátnej univerzity a tam celá jeho propaganda veľmi rýchlo zhasla. Všimol si ho jeden zo študentov a namiesto tvrdých argumentov, použil niečo rýchlejšie a účinnejšie. Neonacista dostal poriadnu do zubov. A škola sa ho zastala. Incident nemusela riešiť ani polícia. Neonacista má podľa zákonov síce právo na slobodu prejavu, ale na to, aby išiel študenta udat za útok, zasa nemal odvahu. Zato to skúšal na inom mieste na druhý deň. Nuž, opäť nemal šťastie. A jeho tvár už po tomto pokuse zdobili celkovo dve modriny.

A. Mikundová, zdroj: metro.co.uk

BOJOVNÍK

DVOJTÝŽDENNÍK ANTIFAŠISTOV

Ročník LXII

9. 3. 2017

Cena 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov)

5

Dňa 23. februára sme si tichým kladením vencov na bratislavskom Slavíne pripomenuli ruských obrancov vlasti, ktorí sa zaslúžili aj o našu slobodu.

Po položení vencov sa veľvyslanec RF Alexej L. Fedotov obrátil na prítomných slovenských politikov a zahraničné delegácie a priblížil im podstatu tohto sviatku. Zdôraznil, že ruská armáda je neoddeliteľnou súčasťou národa a teda, že akékoľvek úspechy armády sú úspechmi ruského národa.

– vmi –

Februárové predsedníctvo ÚR SZPB vydalo oznam, ...

...že stála expozícia SZPB „Za slobodu“ už plnohodnotne funguje a že je každodenne pripravená privítať návštevy, vrátane záujemcov o literatúru z ústrednej knižnice SZPB. Nahláseným návštevníkom (cestou sekretariátu SZPB alebo aj cestou 0908 773 693) sa bude venovať kurátor výstavy Ladislav Skrak.

Prvým rokovacím bodom predsedníctva však bolo riešenie organizač-

ných otázok a v rámci nich aj udelenie vyznamenaní. Vznesený bol pri tom návrh na vytvorenie zväzovej medaile pre zahraničných partnerov.

Po správe o činnosti a plnení uznesení ÚR a PÚR SZPB, po vyhodnotení činnosti oblastných výborov SZPB a po vyhodnotení výročných členských schôdzí, predsedníctvo prerokovalo úspešné plnenie rozpočtu za rok 2016, čo potvrdili aj dve štátne kontroly.

Predsedníctvo sa v tejto súvislosti poďakovalo zväzovej ekonómke Jane Staroselskej, ktorá zase ocenila oblastných tajomníkov, pretože tí preukázali poriadok v dokladoch a kontrolám ich boli schopní operatívne predkladať.

Osobitnou témou ekonomiky zväzu je stále otázka, ako znížiť hospodársku stratu pri vydávaní zväzových médií.

(Pokračovanie na str. 3)

Pápež František: 3. sv. vojna môže byť kvôli nedostatku vody

Nedostatok pitnej vody sa v budúcnosti môže stať príčinou 3. svetovej vojny, nazdáva sa pápež František a vyslovil to 24. 2. 2017 počas konferencie, venovanej právny aspektom dostupnosti k vodným zdrojom, píše Rome Reports.

V zákonodarstve niektorých štátov sa voda nepovažuje za ľudské právo. Podľa pápeža Františka sa na to dá „bolestivo pozerat“ a ľudstvo môže kvôli nedostatku pitnej vody, žiaľ, smerovať k veľkej svetovej vojne.

Právo na vodu je nevyhnutné na prežitie celého ľudstva. Treba prekonať egoizmus a pokúsiť sa vyriešiť tento problém, presvedčený je Petrov námestník.

„Počty, uverejnené OSN, nás nemôžu nechať ľahostajnými. Tisíc detí denne zomiera na choroby, spojené s vodou. Nakazenú vodu denne pijú milióny ľudí“, zdôrazňoval pápež František, dodajúc, že situáciu treba vyriešiť a že sa to ešte dá vyriešiť.

Nedostatkom vody dnes podľa OSN trpí 40 % ľudí na celom svete. Vyše 780 miliónov je zbavených prístupu k čistej vode. OSN predpokladá, že v polovici 21. storočia budú až 4 miliardy ľudí žiť v neustálom nedostatku vody.

Podľa regnum.ru, 25. 2. 2017

Bol to posledný sviatok vo februári?

V Štátnej Dume RF navrhujú preniesť oslavy Dňa obrancu vlasti na koniec augusta.

Poslanec Ivan Sucharev pripomenul, že v dorevolučnom Rusku sa slávil Deň pamiatky na ruské vojenstvo, ktorý pripadal na 29. august a bol ustanovený v roku 1769.

„Súčasný sviatok, ktorý nie je národným, sme zdedili od ľudového komisára armády a námorníctva Leva Trockého. Považujem za správne prinavrátiť vojenský sviatok v lete“, vysvetlil Sucharev, zdôrazniac, žeby sa tým pokračovalo v „slávnej tradícii“.

Podľa ria.ru, 28. 2. 2017

Na zamyslenie:

**...nepriateľa hľadať nemusíme,
lebo nám ho už našli.**

Anna BELOUSOVÁ

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

05

USA nie sú pripravené na veľkú vojnu

Expertná komisia zo Školy medzinárodnej služby jednej americkej univerzity spolu s vojenskými analytikmi uskutočnila výskum stavu všetkých jednotiek US Army a aj obyvateľstva USA na pripravenosť zúčastniť sa rozsiahleho vojnového konfliktu. Výsledkom bol nepríjemný verdikt – Amerika nie je na vojnu pripravená, jej armáda je absolútne nebojaschopná, o rado-vých občanoch ani nehovoriac.

Medzi hlavnými príčinami je, že väčšina amerických vojakov sa nikdy nestretla so skutočnou hrozbou vlastnému štátu. Čiže nevedia bojovať s rovnocenným protivníkom, ktorý sa im vyrovná silou i technickým vybavením.

Slabým miestom Pentagonu sú podľa analytikov súčasné vysokopresné zbrane, ktorých sa americkým vojakom až katastrofálne nedostáva. Výzbroj je nakúpená v obmedzenom množstve, munícia sa v prípade vojny minie v prvých týždňoch. Rovnaké to bude pri bojových vozidlách.

„Krach“ USA zažívajú aj na iných frontoch. Momentálne sú

mimoriadne zraniteľné pri kybernetických útokoch kvôli svojej závislosti na elektronike.

US Army nie je ani materiálne pripravená. A to napriek stovkám miliárd vojenského rozpočtu. Veď už dnešné konflikty a nepredvídané výdaje si vyžadujú mobilizáciu všetkých zdrojov do úplnej krajnosti, čo sa v prípade veľkej vojny stane kritickým faktorom, ktorý Štáty nedokážu prekonať.

Ďalšou chybou je prílišné sebaavedomie US Army na pozadí toho, že vojaci nie sú reálne na vojnu pripravení – chyba im odolnosť, ktorá sa formuje len

v podmienkach konfliktu. USA sa adekvátne nezapojili od čias 2. sv. vojny. Všetky, viac-menej seriózne vojny (Vietnam, Kórea, Afganistan) sa pre Spojené štáty skončili krachom. Dnes prakticky nikto z vojakov v hodnostiach nižších, ako plukovník, nikdy neslúžil v armáde, ktorá by mala pred sebou rovnocenného protivníka a ani sa nezúčastnil bojov s ním.

Na vojnu nie sú pripravení ani radoví občania USA. Prostí Američania psychicky nezvládnu vážne destrukcie a veľké obete, nehovoriac už o novej okupácii. **Podľa electorat.info, 19. 2. 2017**

Občania štyroch štátov NATO chcú byť chránení Ruskom

Ak by boli niekým prepadnutí, tak občania štyroch členských štátov NATO (Bulharska, Grécka, Slovinska a Turecka) dávajú podľa prieskumu WIN/Gallup International prednosť spojenectvu s Ruskom.

Bulhari a Gréci považujú za hlavnú hrozbu Turecko. Tvrdia, že okupácia severného Cypru Ankarou v roku 1974 preukázala, že spoliehať sa na alianciu nejde. Preto dnes stavajú na Rusko.

Číňania si za spojenca vybrali Rusko a Rusi Čínu, čo podľa viceprezidenta asociácie WIN/Gallup Kančo Stojčeva hovorí, že toto spôsobila politika USA za ostatných 20 rokov.

Do prieskumu bolo zapojených vyše tisíc ľudí v každom zo 66 štátov.

Občania SR hlasovali nasledovne: Za ochranu NATO-m – 37 %, NATO je hrozba – 19 %, nevyjadrený postoj 35 %.

ČR: Za NATO 44 %, NATO je hrozba – 13 %, 27 % – nevyjadrený postoj. Maďarsko: (49 – 9 – 25), Poľsko (62 – 9 – 25).

Výrazne proti NATO sa tiež vyslovilo Srbsko: Za NATO 6 %, proti 64 %; Čierna Hora: Za NATO 21 %, proti 29 %;

Z bývalých republík ZSSR má NATO relatívnu podporu len v Gruzínsku (37 – 8 – 35) a v Azerbajdžane (21 – 16 – 41). Prehráva dokonca aj na Ukrajine (29 – 35 – 26).

-admi- podľa zahr. tlače, 18. 2. 2017

„Kto s čím zachádza, ...“

...s tým tiež schádza“, hovorí české príslovie, ktoré v týchto dňoch potvrdili aj slová ruského ministra zahraničia S. Lavrova.

Počas 53. mníchovskej bezpečnostnej konferencie totiž povedal, že Rusko sa vo vzťahoch s USA spolieha „na víťazstvo zdravého rozumu“. A dorazil to slovami, že považuje za nelogické spájať zrušenie sankcií s plnením minských dohôd

Moskvou. „My si tiež želáme, aby sa minské dohody plnili, my preto tiež svoje sankcie voči EÚ nezrušíme, kým minské dohody nebudú splnené, aj to treba chápať“, uviedol Lavrov.

V. Mikunda s využitím vz.ru z 18. 2. 2017

Trump chce rozšíriť atómový arzenál USA

Prezident USA Donald Trump nazval zmluvu Start-3 s Ruskom o vzájomnom znížení počtov atómových nosičov a bojových hlavíc „jednostrannou“ a sľúbil rozšíriť atómový arzenál USA.

V rozhovore pre Reuters vyhlásil, že nepodporuje zmluvu a mieni rozširovať atómový arzenál, aby sa USA v tejto oblasti „ocitli bezkonkurenčne na vrchole“.

Zmluva Start-3 bola podpísaná v roku 2010

a účinnou sa stala v roku 2011. Predpokladá zníženie rozmiestnených nosičov na každej strane do 700 a do 1550 hlavíc na nich. Trvanie zmluvy je 10 rokov, čiže do 2021.

Podľa ria.ru, 23. 2. 2017

Poznámka: K téme Start-3 sa pred zhruba polrokom vyjadrili aj Rusi, konkrétne zverejnili tri svoje podmienky na jej predĺženie.

Viac: <http://www.srspol.sk/clanek-3-ruske-podmienky-na-predlzenie-start-3-12759.html>

Urážať kresťanov a židov je dnes v Európe povolené, ale za urážku islamu je šesť (!) rokov natvrdo!

Keď traja mohamedáni zapálili synagogu v Nemecku, súd rozhodol, že išlo o legitímny politický protest Palestínčanov proti politike Izraelu.

Keď aktivista Kohout ejakuloval do svätej vody v katólickom kostole, išlo vraj o umeleckú performanciu.

Ak znesväťte pravoslávnu katedrálu, napcháte si do vagíny v supermarkete zmrznutú kuru, alebo ak verejne súložíte

v múzeu, je to vraj absolútne v poriadku, pokiaľ pri tom nenadáвате Putinovi (dnes by vám už možno prešiel aj Trump).

Ak však „znesväťte Korán“ a nadávate pri tom mohamedanom, môžete rátať až so šiestimi rokmi natvrdo a uprostred noci

vás vyťahne zásahovka z postele ako nejakého teroristu.

Čo znamená tento dvojaký meter? Čo znamená to, že úrady sú horlivejšie ako samotní islamisti? Nechceme tým priznávajú, že islam = terorizmus a preto budia hrôzu? Alebo sa len chcú zavďačiť novej garnitúre?

Podľa parlamentnilisty.cz, 18. 2. 2017 (výňatok)

Čo píšú iní

■ Žltú rasu do táborov!

V USA si v tieto dni pripomínajú smutný dátum. Dňa 19. februára 1942 prezident Franklin D. Roosevelt podpísal známy Mimoriadny výnos 9066, ktorým boli Američania japonského pôvodu a japonskí občania žijúci vo „vysídľovacích zónach“, prinútené premiestnení do táborov dočasného zadržiavania.

Nakoniec sa tieto „vysídľovacie zóny“ rozšírili na tretinu územia USA. V prvom rade boli do nich internovaní Japonci a ich potomkovia, bývalí vo vzďalosti do 100 km od západného pobrežia. Miesta, kam ich zväzali a sústredovali sa oficiálne nazývali „vojenskými tábormi zadržiavania“, lenže v tlači sa často nazývali len koncentrákmi. Dokonca do nich zatvárali aj tých, ktorí mali len 1/16-tinu japonskej krvi.

Samozrejme, že situácia v týchto táborech sa nepodobala na nemecké tábory smrti: americké úrady sa nesnažili týchto ľudí likvidovať, ale podozrivých z nelojálnosti izolovať. Rodiny nerozlučovali, Japonci pracovali v dielňach a na plantážach, ich deti sa učili v školách. Tábor však zostával táborem a tí, ktorí sa snažili prejsť cez ohradu, boli vystavení strelbe.

Tábory boli zatvorené v roku 1945, no horká spomienka o nich žije stále. Oficiálne ospravedlnenie od americkej vlády, vrátane kompenzácií, sa týmto ľuďom dostalo až v roku 1988 za vlády Ronalda Reagana.

Podľa lenta.ru, 25. 2. 2017 (krátené)

■ Výrok Jeffersona: Strom slobody musí byť čas od času zvlažený krvou vlastencov...

Clintonovsko-sorosovskej neomarxistickej klika a jej prisluhovačom unikla možnosť definitívne zvíťaziť. Sú v šoku a zúria. Najzávažnejší dôsledok tohto aktu však normálnej verejnosti unikol. Michael Moore, známy liberálny ľavicový (americký názov pre neomarxizmus) filmový režisér, komentoval túto smernicu ako definitívne víťazstvo v kultúrnej vojne, ktorú vedú v USA neomarxisti proti všetkým hodnotovým atribútom západnej kultúry, civilizácie, interpretácie jej dejín a ich nositeľom, bielym ľuďom. Svoj komentár prezentoval úplne otvorene, pretože Obamovsko-clintonovsko-sorosovská neomarxistická klika a jej prisluhovači, užitoční idioti, považovali prehru Hillary Clintonovej v prezidentských voľbách za nemožnú.

Zvíťazil však Donald Trump a neomarxistická klika sa ocitla v pozícii Hitlera pod Moskvou v zime roku 1941. Hitler si už pripravoval prejav k svojim víťazným vojskám po pochode na Červenom námestí, zrazu sa objavili skúsené a kvalitne vystrojené a vyzbrojené sibírske divízie, dostal výprask a jeho definitívne víťazstvo sa nekonalo. Prakticky to isté sa prihodilo v zime roku 2016 aj madam Clintonovej v politickom súboji s Donaldom Trumpom.

Parlamentnilisty.cz, 24. 2. 2017 (výňatok)

■ Hitlerov (?) telefón má nového majiteľa

Osobný telefón nacistického vodcu Adolfa Hitlera vydražili za 243 000 dolárov (228 000 eur). Akcia sa konala v nedeľu v aukčnom dome Alexander Historical Auctions v americkom štáte Maryland.

Vývolávacia cena telefónu z Hitlerovho berlínskeho bunkra bola 100 000 dolárov. Aukčný dom očakával, že sa vydraží za 200 000–300 000 dolárov. Najviac napokon ponúkol nemenovaný kupec, ktorý sa zúčastnil dražby prostredníctvom telefonického linky.

Telefón značky Siemens používal Adolf Hitler počas posledných dvoch rokov druhej svetovej vojny. Aparát z čierneho bakelitu bol neskôr pretretý červenou farbou. Na jeho zadnej strane je vygravírovaný ríšsky znak s orlicou a Hitlerovo meno.

Od roku 1945 bol prístroj vo vlastníctve bývalého britského dôstojníka Alpha Raynera a neskôr jeho syna Ranulfa. Rayner starší ho odniesol z führerovho bunkru počas svojej návštevy Berlína, ktorú uskutočnil iba niekoľko dní po skončení druhej svetovej vojny.

Na nedeľňajšej aukcii v Marylande sa predala aj porcelánová figúrka vlčiaka, taktiež z Hitlerovej pozostalosti. Vydražili ju za 24 300 dolárov.

Aktualne.atlas.sk, 20. 2. 2017

■ Telefón, že je falošný!

Špecialisti spochybňujú pravosť Hitlerovho telefónu, o 6 dní neskôr uviedli noviny Frankfurter Allgemeine Zeitung, vyhlásil predstaviteľ Múzea spojov Frank Gnegel.

„Naisto ide o falzifikát. Tento telefón vyrobila spoločnosť Siemens&Halske, no slúchadlo má anglické. Takto sa to nikdy nerobilo,“ povedal.

Expert predpokladá, že vydražený telefón bol neskôr poskladaný vo Veľkej Británii.

(Pokračovanie na str. 4)

Februárové predsedníctvo ÚR SZPB vydalo oznam, ...

(Dokončenie zo str. 1)

Ďalším bodom bola správa o stave členskej základne a základných organizácií k 31. 12. 2016. Konštatovala, že posilnilo sa 23 oblastných organizácií, 11 zaznamenalo úbytok členstva a u jednej sa stav nezmenil. SZPB tak za rok 2016 zaznamenal prírastok 56 členov.

Predsedníctvu bola tiež predložená informácia o príprave spomienkových zhromaždení pri 72. výročí oslobodenia Slovenska.

V rôznom bol prerokovaný návrh obsahovej a organizačnej prípravy konferencie SZPB „Extrémizmus a fašizmus“. Ďalej predsedníctvo prijalo novú smernicu odmeňovania sprostredkovateľov inzercie do zväzových médií, o ktorej budú oblastné organizácie čoskoro informované. Zároveň bola prerokovaná otázka novej motivácie členov SZPB pri realizácii

obchodnej politiky ohľadne ročienek odbojárov. Konečné stanovisko k tejto téme vysloví najbližšia Ústredná rada SZPB.

Podpredseda ústrednej rady a vedúci Komisie pre učiteľov, ženy a mládež Norbert Lac-

ko informoval predsedníctvo o propozíciách k súťažiam škôl v rámci cyklu Medzníky 2. sv. vojny, ktorých školské kolá by sa mali zakončiť k polovici apríla a oblastné k 8. máju 2017.

Vladimír Mikunda

Na začiatku predsedníctva bol SZPB doručený Pamätný list, ktorý mu venovalo Združenie čs. zahraničných letcov – východ. Predsedovi SZPB P. Sečkárovi ho odovzdáva člen výboru združenia Peter Švanda (vľavo).

Projekt, upozorňujúci na extrémizmus

Poukázat na hrozbu vyplývajúcu z ignorovania hrôz holokaustu, ale aj na možné dôsledky rastúceho extrémizmu a radikalizmu je cieľom projektu s názvom Poznaj svoju minulosť a nezabudni. Z rúk ministra školstva Petra Plavčana si účastníci a autorka projektu, bývalá investigatívna novinárka Monika Ščevovíková, prevzali pamätné medaily.

„Dnes je už doba, kedy nepomôže márne filozofovanie, ale treba robiť konkrétne projekty,“ uviedol počas stretnutia šéf rezortu školstva. Podľa P. Plavčana prejavy extrémizmu v spoločnosti silnejú, a preto je potrebné konkrétnymi projektmi urobiť niečo pre to, aby mladí ľudia, ale aj široká verejnosť vedeli, aké dôsledky extrémizmus má.

Mladí hendikepovaní ľudia navštívili v rámci projektu Múzeum bývalého nacistického vyhľadovacieho tábora v poľskom Osvienčime. V rámci projektu taktiež zorganizovali výstavu fotografií z tejto návštevy či pripravili dokumentárny film. Počas diskusie s ministrom hovorili organizátori projektu aj o možnostiach ďalšej spolupráce za-

meranej smerom na vzdelávanie žiakov a učiteľov v tejto téme. Ako súčasť projektu sa už teraz plánujú besedy s mladými ľuďmi.

Podľa teraz.sk, 28. 2. 2017

Poznámka Bojovníka

Táto správa je dôkazom toho, že zlo si všimnú všetci a dobré len niekto a u niekoho.

SZPB už niekoľko rokov pred tu uvádzaným projektom „Poznaj svoju minulosť a nezabudni“ organizuje svoje Medzníky 2. sv. vojny a rôzne iné súťaže a na ministerstve školstva, spravodlivosti, u prezidenta SR... nikomu ani len nenapadlo, aby pátral po tých, ktorí takýto z roka na rok životaschopnejší projekt uviedli do života.

Však všimnite si, o koľko je SZPB vpredu pred ostatnými!!! Aj z textu oficiálnej správy vyplýva, že my už dávno robíme to, na čo sa iní ešte len chystajú!!! Ale medaile za to už majú.

Súčasní manažéri by nám na to asi povedali: Darmo robíte dobré kroky, keď ich neviete predať! A naozaj, v dnešných časoch už fakt neplatí, že dobré sa hlási samo.

V. Mikunda

Na prečítanie

Lilly Kertész: Všetko pohltili plamene

„Megafóny anglicky, nemecky, francúzsky a rusky hlásali tak dávno očakávaný, a predsa neuveriteľný zázrak:

– Tu vojská Britskej armády! Tu vojská Britskej armády!!! Ľudia, ste slobodní! Od zajtra začíname riadne zásobovanie potravinami. Chorí dostanú lieky a potrebné ošatenie. Zdraví pôjdu do karantény, odtiaľ budú dopravení domov. Žiadna panika, každý nech zostane na mieste. Tu vojská Britskej armády! Ľudia, ste slobodní! Bergen – Belsen je oslobodený!!!“

Toto je prepis prvých dvoch odstavcov knihy Lilly Kertészovej Všetko pohltili plamene, ktorá približuje osud maďarských Židov, spečatený 19. 3. 1944, keď Nemci vpadli do Maďarska.

Hrdinka príbehu, ktorej materskou krajinou bolo Maďarsko, mala bábicu pri R. Sobote, pri ktorej vraj strávila vo vojnových časoch polovicu svojho osemnásťročného života. O pomeroch v „Hornej zemi“ píše:

„V materskej krajine sa Židia ešte mali ako-tak, napriek protizidovským zákonom nebolo až tak cítiť diskrimináciu ako na Hornej zemi, kde už neboli židovské obchody, lebo Židom odobrali živnosť. V kresťanských obchodoch neradi videli židovských zákazníkov, ba čo viac, „aktívnejší“ árijskí obchodníci ich rovno „vyprevadili“ z obchodu: „Židov neobsluhujeme“. Na trh sa smelo ísť len v určenej dobe, do verejných zá-

bavných podnikov sme nemohli ani vstúpiť... Viac, ako dvaja Židia spolu na ulici už znamenalo zoskupovanie a to bolo zakázané. Osamotene alebo aj vo dvojici sa smelo pohybovať len po vedľajších uličkách... Tieto nariadenia chvíľami poľavili z prísnosti, potom znovu prišli iné nariadenia... Neobmedzeným vládcom s plnou mocou na okolí bol Andor Jaross.“

Toto je len časť úvodu spomienok Lilly Kertészovej, ktorú ako 20-ročnú odvliekli do Auschwitz-Birkenau. Odtiaľ sa dostala na nútené práce do Brém a nakoniec ju oslobodia v Bergen – Belsene Angličania.

Táto jej kniha je už súčasťou našej zväzovej knižnice v Bratislave.

– vmi –

**Posádkový klub Bratislava
Slovenský zväz
protifašistických bojovníkov
Oblastný výbor Trenčín**

Vás pozývajú
od 13. marca do 30. mája 2017
v priestoroch Posádkového klubu Bratislava
Dulovo námestie 6
na výstavu

**Partizánska brigáda
Jana Žižku – Pola
v Slovenskom národnom povstaní 1944 – 1945**

Výstava je otvorená pondelok – piatok od 8.00 do 15.00 hod.
Mimo tento čas po telefonicknej alebo e-mailovej dohode.
Kontakt: stanislav.cap@mil.sk; mobil – 0903 820 717
Vojenská klapka: 0960 / 317 460 462

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

správali oni, keď dostali moc aj tu u nás na Slovensku. Ale je to zrejme aj odraz toho, čo sa deje v parlamente.

Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB, Zvolen: – V poslednom období sa slovo fašizmus sklŕňuje v našej spoločnosti a nielen u nás, ale v celej EÚ často. Je to veľmi nebezpečná taktika, ktorá je podsúvaná občanom do podvedomia.

Tejto ideológii sa dáva veľký priestor v masmédiách. Či je sklŕňovaná kladne, alebo záporne, podsúva sa slovo fašizmus do podvedomia ľudí. Je to premyslená taktika vyznávačov tejto fašistickej ideológie. Preto by sa malo akékoľvek takéto verejné vystúpenie zákonnou cestou trestať a zakázať.

Dejiny nás už v 20. storočí naučili, že cesta mlčania a zakrývania si oči pred holou skutočnosťou nás dovedla do 2. sv. vojny. Ak nechceme zažiť tretiu, tak nesmieme mlčať, ale verejne sa postaviť na odpor.

Zuzana Gergelyová, ObIV SZPB, Trnava: – Pojem „fašista“ chápu niektorí jedinci, najmä v súvislosti so svojou osobou, ako urážku alebo nadávku. Pre mnohých je to však objektívny odraz jeho postojov a hodnôt, ktoré preferuje, aj keď sa od nálepky „fašista“ dištancuje. Dištancuje sa zrejme preto, lebo aj takýto jedinec vie, ako potupne fašistickí, resp. nacistickí vodcovia, strojcovia druhej svetovej vojny, skončili. A tak „nemáme“ ani fašistov a ani nacistov. Oni chcú byť oficiálne zrejme „zastrešení“ iným pojmom.

Radomír Žingor, predseda ObIV SZPB, Martin: – Ja osobne som nič takéto nepostrehol, pretože priame prenosy zo zasadnutia nebývajú a v krátkych šotoch, ktoré vysielajú naše masmédiá nič také nebolo.

Myslím si, že sú na to vyššie inštitúcie, ktoré by mali do toho zasiahnuť, ako napr. vedenie NR SR, minister spravodlivosti... Ale keď nikto z poslancov NR SR nedá podnet na preskúmanie takýchto výrazov, my, členovia SZPB, sme v tomto smere bezmocní.

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Svet sa rúti do záhuby. Média klamú a zamlčujú pravdu a krutú realitu. Niekoľkokrát opakovaná lož sa stáva pravdou.

Svetoví i naši politici aj poslanci si chránia svoje nadštandardné výhody a privilégia. Náš pán prezident i ďalší politici sa bratříckujú s fašistami na Ukrajine. Niektorí im dokonca radia, ako rozkradnúť krajinu. Veď majú bohaté skúsenosti zo Slovenska.

Prečo by sa nemohli takto vyjadrovať aj poslanci národnej rady? Dokonca aj o fašizme, holokauste a pod.

Kedysi sme to nazývali reťazenie. Všetci sú navzájom prepletení a všetci majú niečo za ušami. Kto bol odsúdený za rôzne kauzy a kauzičky? Nikto! Iba študenti v Nitre boli exemplárne potrestaní, že dali docentovi fľašu koňaku a klobásy.

Naše orgány činné v trestnom konaní sú jalové. Ľudí to začína hnevať. Hnev môže byť veľmi zlý?!

Jozef Kubaško, predseda ZO SZPB, Muráň: – Bez žalobcu nielo sudcu. Svoje hlasy sme dali tým poslancom, ktorí sedia v NR SR, mali by to riešiť oni.

Taliban sa chystá vyhnúť Američanov z Afganistanu, aby ochránil hranice Ruska

Cítim na sebe prenikavý pohľad inteligentných čiernych očí. „Salam Alejkum“, úctivo hovorí bradáč. „Valejkum as-salam“, automaticky odpovedám. Posadíme sa na koberec pred dymiacou plynovou pecou. Za oknom sa zmráka. Chápem, že ľudia sa ponáhľajú vrátiť do zóny kmeňov, kam nemajú prístup ani Američania, ani vládne vojská.

Predo mnou je významný Said Muhammad Akbar Aga, jeden z lídrov Talibanu. Podľa chudobných informácií z internetu je známe, že začiatkom 2000-ých rokov stál na čele samostatnej „Moslimskej armády Talibanu“, do ktorej vstúpila tretina bojovníkov. V roku 2004 bol zadržaný Američanmi za únos spolupracovníkov OSN a odsúdený na 16-ročný žalár. V roku 2009 ho omilostil prezident Karzaj. Dnes je Akbar Aga jedným z najznámejších poľných veliteľov.

Je pravda, že Rusko a Taliban sú v kontakte?

– Je to pravda... Kontakt vyčerpáva tú nenávisť a vyrovnáva nepriateľstvo, ktoré zostalo z čias sovietskeho vpádu. A prinesie úžitok Rusku. Veď my doteraz nazeráme na bývalé sovietske republiky ako na hranicu s Ruskom, my teda môžeme zabezpečiť stabilitu a bezpečnosť týchto hraníc.

Prečo ste súhlasili s týmito kontaktmi?

– Ľudia, obývajúci stredoázijský región, veľmi dobre chápu, že cieľom príchodu Američanov do Afganistanu vôbec nebolo zabezpečenie mieru a pokoja. My tiež vieme, že Čína a Rusko, dva najväčšie štáty regiónu sa veľmi znepokojujú o svoju bezpečnosť. Veď je ohrozená ich budúcnosť.

Kontakty hnutia Taliban s Čínou a Ruskom sa začali už pred tromi rokmi, no snažili sme sa držať to v tajomstve. A iba teraz to vyplávalo na povrch. Uskutočnili sme rozhovory

v hlavnom meste Kataru v Dauhe, kde máme svoju vládu, aj v Arabských emirátoch. Taktiež nás neraz pozývali do Ruska.

Nezdá sa vám zvláštne, že Talibanu a Rusku, bývalým ľútym nepriateľom, sa zrazu zachcelo spojenectva?

– Keď do Afganistanu vošli sovietske vojská, snažili sa dosiahnuť vojenské i strategické ciele. Začala sa vojna. Rusi odišli a Afganistan zostal osamotený. Potom sem vrhlo NATO na čele s USA a my sme dostali príležitosť porovnať Američanov s Rusmi. Všetko, čo robili USA, bolo proti našim národným tradíciám. Vôbec sme ich nemohli normálne vnímať, tak, ako kedysi časť obyvateľstva vnímala sovietske vojská. Spolu s Američanmi sem vstúpili aj ďalšie štáty NATO a začali zabíjať našich ľudí. Keď Rusko zbadalo v akom stave sa nachádza Afganistan, a aké nebezpečenstvo to predstavuje pre jeho hranice, tak obe strany zabudli na staré rany. Teraz tí ľudia, s ktorými sme bojovali, už nie sú nepriatelia, sme vzájomne pripravení podať si ruku proti takému zlu, akým je Amerika...

Nakoľko je pre Afganistan nebezpečný Islamský štát Iraku a Levanty (ISIL)?

– Myslím, že viete, že ISIL sa po prvý raz objavil v Iraku a vytvorila ho Amerika na dosiahnutie svojich cieľov... A z čoho je vytvorený miestny ISIL? Zo zahraničných žoldnierov!

Kirgizi, Uzbeki, Kazachovia, Tadžici, občania Ruska. Pridali k nim Arabov a tiež nespokojných chlapcov z Talibanu (navrhujú im tam veľké zárobky). Pričom úloha bola vôbec postavená prefarbiť časom Taliban na ISIL.

Západniarom však tento trik nevyšiel. Zamýšľali vytvoriť tu ISIL a potom s týmto žoldnierskym hnutím dobyť strednú Áziu, vziať ju pod svoj vplyv, destabilizovať situáciu a vytvoriť hrozbu pre hranice Ruska... Myslím si, že taký štát, ako Rusko, rýchlo zistí, kto tu v Afganistane reálne podporuje ISIL.

Miestne noviny veľmi veľa píšú proti Rusku. Nám vyčítajú nielen kontakty s Talibanom, ale predovšetkým nečakané spojenectvo s Pakistanom, hlavným nepriateľom Afganistanu. Nedávno sa konala konferencia o Afganistane, kde hlavné otázky posudzovali tri štáty – Rusko, Čína a Pakistan. Nerobíme chybu, keď zapájame do tohto politického riešenia Pakistan?

– Táto konferencia bola predovšetkým proti zasahovaniu Západu do záležitostí Afganistanu. Také štáty ako Čína, Irán, Rusko, sú znepokojené, oni tu nie sú len susedia, ale aj vlastníci tohto regiónu. Nestripa cudzie zásahy.

Lenže Američania sú tu cudzí, spadli sem spoza oceánu. Oni vôbec nemali právo sem prichádzať. Kto sú vlastne? Ak nie dnes, tak zajtra, vznikne proti Američanom zväzok, aby ich odtiaľto vyhnal. Je teda právom Ruska uzatvárať zväzky v mene svojej bezpečnosti s kým len chce a koho chce aj pozývať na konferenciu. Rusko je tu v plnom práve.

Podľa warfiles.ru, 14. 2. 2017 (autorka Darja Aslamova)

Exminister Palko: Mainstreamové médiá sú proimigračné. Ľudia, ktorí oponujú, podstupujú riziko, že ich vykreslia ako rasistov a krajnú pravicu

Aký migračný príbeh sa odohráva pred očami Európanov a za hranicami samotnej Európy, opýtal sa bývalý minister vnútra Vladimír Palko na konferencii k migrácii a dodal, že ak tento príbeh pochopíme, potom ho môžeme aj vyriešiť.

Nutnosťou je rozpoznať, či to, čo vidíme v televízii, je pravda. Palko sa pýta: „Vidíme príbeh utečenecký? Alebo je to príbeh ekonomicko-migračný, teda príbeh ľudí, ktorým nehrozí ani smrť, ani väzenie, ale ktorí hľadajú z ekonomického hľadiska lepšie zabezpečenú budúcnosť pre seba či pre svoje deti? A napokon, nie je to príbeh dobyvačný? Príbeh ľudí, ktorí prichádzajú, aby zneužili našu láskavosť a zmenili Európu na iný, nie ten náš, obraz?“

Bundeswehr v Litve – vraj „zastrešenie“ Ruska

Nemecké tanky Bundeswehru sa po 72-rokoch opäť blížia k ruskej hranici, ako pred rokom 1941 „obrnené“ Wehrmachtu, vyjadrovali sa minulý týždeň niektorí nemeckí politici. Po piatkovom vysadení v Litve (24. 2.) však médiá začali o tom hovoriť, ako o misii na „zastrešenie“ Ruska.

Nárast nemeckých síl je teda dokončený a na budúci týždeň môžeme pristúpiť k manévrom, komentoval súčasnú situáciu predstaviteľ Bundeswehru, ktorého citovali noviny Stern. „NATO

chce takouto cestou upevniť východné krídlo a zastrešiť Rusko.“

Der Spiegel vyjadruje obavu z tohto zastrešenia, pretože prebieha aj pri obrodení lexiky studenej vojny. „Nebodaj sa nerozum

studenej vojny vracia? Opäť začneme uvažovať v kategóriách vzájomne zaručenej likvidácie?“

Rakúske médiá nemecké počínanie okomentovali nasledovne: „V piatok sa uskutočnil historický presun vojsk. Po prvý raz od konca druhej svetovej vojny boli nemecké tanky presunuté k ruskej hranici,“ uviedol portál oe24.at.

Podľa ria.ru, 26. 2. 2017

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

Podozrenia vyvolala aj červená farba, ktorou bol telefón nafarbený. „Siemens by urobili telefón z farebného plastu a nikdy by neprefarbovali čierny telefón,“ poznamenal Gnegel. Gravírovanie s Hitlerovým emblémom je tiež prekryté jednoduchou farbou, absolútne nie podľa ducha tých čias. Pochybné je aj to, že aparát je vybavený číselným diskom, kým Hitlerov telefón bol neustále pripojený na telefónnu stanicu.

Podľa ria.ru, 26. 2. 2017 (výňatok)

■ Paul Craig Roberts: Trumpovo prezidentstvo: Requiescat in pace (Nech odpočíva v pokoji)

Na konci 2. svetovej vojny vojensko-bezpečnostný komplex rozhodol, že prúd zárobkov a moci, prúdiaci z vojny, je natoľko výdatný, žeby bola škoda odložiť ho do kúta. A tak tento komplex zmanipuloval slabého a neuskúseného prezidenta Trumana do svojvoľnej studenej vojny so Sovietskym zväzom.

Vytvorilo sa klamstvo, ktorému naivní Američania uverili: že medzinárodný komunizmus zamýšľa vtrhnúť do kapitalistických štátov.

Toto klamstvo bolo a aj dodnes je pre vzdelaných dokonale priehľadné, pretože Stalin sa zbavil tak Trockého, ako aj ďalších komunistov, veriacich vo svetovú revolúciu. Stalinovým heslom a cieľom sa totiž stal „socializmus v jednej samostatnej krajine“.

www.nwo.org, 17. 2. 2017

■ Východný front 2. svetovej vojny: Odhalenie nacistických cenností

Na konci druhej svetovej vojny v roku 1945 bolo Waffen-SS najnebezpečnejšou vojenskou organizáciou. Z propagandistického hľadiska tvorilo elitné vojsko ríšskeho vodcu SS Heinricha Himmlera.

Na rozdiel od iných nemeckých branných síl, táto organizácia bola pod priamou kontrolou Hitlera a Himmlera. Vykonávala tie najodpornejšie príkazy, aké sa len dá predstaviť. Boli to vojaci, ktorí sa nachádzali vo vyhladzovacích táboroch, prípadne mali za úlohu odchytiť „nežiaduce osoby“ a zároveň prevádzkovali otrocký systém práce.

Vojaci v jednotkách Waffen-SS vedeli veľmi dobre, že v prípade zajatia by s nimi bolo zaobchádzané veľmi kruto. Preto sa často stávalo, že vojaci svoje veci zakopávali. Zneomžnili tak nepriateľovi identifikáciu, že sa jedná o vojakov Waffen.

Pri Norimberských procesoch v rokoch 1945–1946 bola organizácia Waffen-SS považovaná za zločineckú. Vojakov z jednotky obviňovali z vojnových zločinov a zločinov proti ľudskosti. Jej členovia boli súdení ako vojnoví zločinci.

V roku 2013 hľadači pokladov z 2. svetovej vojny zavítali na východný front, aby odhalili poklady vojakov. Práve tam mali vojaci z jednotky Waffen zakopávať obrovské množstvo svojich vecí, keď sa snažili zbaviť svojej identity.

Topdesat.sk, 17. 2. 2017 (výňatok)

■ Belousovová otvorene a tvrdo: Čo je na dnešnej SNS národné? Nič!

Myslíte si, že súčasná Slovenská národná strana je ešte národne orientovaná, ako to deklaruje vo svojom názve? Podľa mňa dnešná SNS stratila právo nazývať sa slovenská a národná, pretože sa spreneveruje svojim základným programovým princípom.

Hodnotové programy a orientácie politických strán musia byť hlbšie a stabilnejšie ako účelové postoje a túžba po moci.

Napríklad ministerka pôdohospodárstva za SNS sa „zaslúžila“ o prijatie zákona, ktorým sa umožňuje predaj slovenskej pôdy cudzincom, minister obrany za SNS sa „zaslúžil“ o vybudovanie de facto vojenskej základne NATO vo Vajnorochoch, je partnerom podujatia, na ktorom oceňujú Madeleine Albrightovú a vysielajú našich, slovenských vojakov ku hraniciam Ruska, čo nie je nič iné ako hlúpa provokácia...

Sám predseda SNS, ktorý pred voľbami kritizoval vládu SR za servilnosť voči NATO a EÚ tieto kroky svojich nominantov odobruje ako oficiálny postoj SNS. Čo je na dnešnej SNS národné?! Nič!

Hlavnospravy.sk, 14. 2. 2017 (výňatok)

Nechali ich zahynúť bez vody, jedla a ošetrovania

Tajomník Ústrednej rady SZPB Viliam Longauer, starostka mestskej časti Bratislava Karlova Ves Dana Čahojová, oblastná tajomníčka Katarína Frišová a s ňou početná skupina členov bratislavských organizácií SZPB vzdali úctu obetiam tragickej udalosti spred 72 rokov.

Pri dolnorakúskom mestečku Melk, 19. februára 1945, anglo-americké lietadlá zaútočili na kolónu vojenských nákladných áut, v ktorých boli politickí väzni zaistení nemeckým gestapom, ktoré zorganizovalo ich odvoz do Mauthausenu. Pri nálete a streľbe nemeckej esesáckej eskorty, ktorá zabráňovala väznom povyskakovať z nákladných áut, bolo zabitých 24 väzňov a 45 ťažko zranených – medzi nimi Ján Osoha, Štefan

Szabó, Alexander Markuš, Ladislav Sára a mnoho ďalších. „Ťažko ranených odvliekli bez poskytnutia pomoci do blízkeho koncentračného tábora, kde ich nechali zahynúť – bez vody, jedla, ošetrovania. Ostatných žijúcich väzňov odtransportovali do Mauthausenu. Z nich sa iba niekoľkí dožili oslobodenia,“ pripomenula v príhovore K. Frišová.

Žiaľ, keďže sa spomienkové zhromaždenie konalo 20. 2.

2017 počas školských prázdnin, chýbali tu tí najmladší. Prítom práve pre nich by pripomínanie zverstiev páchaných nemeckým nacizmom a jeho prisluhovačmi na nevinných Slovákoch malo

byť výstrahou a zdrojom pravdy pri posudzovaní stále častejších pokusov o falzifikáciu dejín, o zľahčovanie nebezpečenstva, ktoré tlie v podobe rôznych extrémistických postojov.

K slávnostnej atmosfére spomienkového podujatia pri pamätníku v Slávičom údolí v Bratislave prispela recitáciou zaslúžilá umelkyňa Terézia Szabová Kornošová. – vič –

Štrba opravila pamätník Smútiaca mať

Členovia ZO SZPB v Štrbe, sa zišli 3. 2. 2017 na výročnej členskej schôdzi a vyslovili veľké poďakovanie obci Štrba a osobne starostovi Michalovi Sýkorovi (ktorý je zároveň tajomníkom tejto organizácie) za úspešné zrealizovanie opravy pamätníka Smútiaca mať.

Je to socha z pieskovca od akademického sochára Miroslava Ksandra a architekta Jána Svetlíka, symbolizujúca matku, ktorá oplakáva svojich padlých synov. Keďže pomník bol odhalený v roku 1964, už dávnejšie si žiadal reštaurovanie.

Členovia ZO SZPB, ale aj ostatní občania sú hrdí na to, že obec Štrba sa svedomito

venuje oprave a starostlivosti o pamätníky a pamätné tabule, spadajúce do katastra obce, investuje do pamätníkov SNP na Podbanskom na Partizánskej lúke a v Tichej doline, upravila a spolu so žiakmi ZŠ sa stará o hroby vojakov, ktorí padli počas 2. svetovej vojny a sú pochovaní na miestnom cintoríne.

Anna Gejdošová

Schôdza s fašiangovou zábavou

ZO SZPB Zlatá Baňa – Sekčov usporiadala schôdzu spojenú s fašiangovou zábavou spolu s vedením Senior Vital – Sabinov na čele s Milanom Bukom a jeho tímom sociálnych pracovníčok.

Máme tam ubytovanú aj našu členku Helenu Zajacovú, pozostalú po nebohom manželovi, priamom účastníkovi odboja v SNP. Keďže zdravotný stav jej už nedovoľí chodiť na naše akcie a schôdze,

tak výbor ZO SZPB spolu s členmi oblastného výboru z Prešova prišiel za ňou a odovzdal jej čestné uznanie oblastného výboru. Za ZO SZPB sme jej k tomu pridali krásnu kyticu.

Obyvatelia Senior Vital sa pri tejto príležitosti zabavili s ľudovou hudbou Prešovskí heligonkári a DJ a niektoré ženičky si s riaditeľom zariadenia aj zatancovali.

Pavol Pulík-Hreha ml.

Zvítazili bez prelievania krvi

Pod týmto heslom sa niesla strelecká súťaž „O pohár primátora mesta Hanušovce nad Topľou“.

Súťaž je jedným z podujatí na počesť víťazstva nad fašizmom, ktoré už tradične uskutočňujú ZŠ, mestský úrad a ZO SZPB v Hanušovciach nad Topľou.

Tento rok sa konala 21. januára 2017. Súťažili žiaci tunajšej školy a okolitých obcí v streľbe

zo vzduchovej zbrane v rôznych vekových kategóriách chlapcov a dievčat.

Súťaž sa už dostala do povedomia širokej verejnosti. Zúčastňuje sa jej primátor mesta a riaditelia škôl, učitelia, predsedníčka ZO SZPB v Hanu-

šovciach n/T. Ocenenie každoročne pripravuje mestský úrad a poháre pre víťazov aj diplomy odovzdáva primátor Štefan Straka, riaditeľ ZŠ Miroslav Petrov a predsedníčka ZO SZPB Helena Lipčáková.

V tomto roku boli najúspešnejším družstvom žiaci ZŠ Hermanovce nad Topľou, ktorí získali aj putovný Pohár primátora mesta. – HL –

8. marec – MDŽ

(Netradične, ale úprimne)

- Všetko krásne sa na svete zrodilo z lásky k žene.
- Ženy musia byť milované, ak majú zostať krásne.
- Celý svet a všetko v ňom je krásne, ale najkrajší svet je ŽENA.
- Žena zvädza k dobrému alebo k zlému, ale zvädza vždy.
- Žena má vždy celú pravdu a ešte kúsok.
- Žena buď miluje, alebo nenávidí. Tretia možnosť neexistuje.

V živote ženy poznáme sedem období:

1. Batoľa, 2. Dievčatko, 3. Slečna,
4. Mladá žena, 5. Mladá žena,
6. Mladá žena, 7. Mladá žena...

Boh stvoril muža, ale žena stvorila manžela.

Žena je vytrvalejšia v nenávisti ako v láske.

Milé ženy – poznáme vás?

Pamiatka na padlých rumunských hrdinov

Pod vrchom Žiar, pri prameňoch potoka Litavica na Krupinskej pahorkatine sa nachádza malá horská dedinka Senohrad. Práve sem sme 24. 2. 2017 zavítali aj my, členovia ZO SZPB Zvolen – Zlatý potok, vedení predsedom SZPB Pavlom Sečkárom, aby sme vzdali hold padlým rumunským vojakom, ktorí pred 72 rokmi oslobodili tento kraj od fašistického útlatku.

V Senohrade nás privítala starostka Oľga Bartková, stretli sme sa aj s rumunskou veľvyslankyňou Stelutou Arhire, ale aj s predstaviteľom veľvyslanectva RF plukovníkom Jevgenijom Karpuchovom a delegáciou rezortu obrany vedenou ministrom Petrom Gajdošom.

Pred 72 rokmi nemeckí okupanti z frontovej línie Horsk (väčšinou to boli sudetskí Nemci, nemilosrdní voči miestnemu obyvateľstvu) si postavili na Majeri delá, odkiaľ ostreľovali

Dačov Lom a prichádzajúcich osloboditeľov. Tieto opevnenia im museli kopať miestni obyvatelia. Napriek všetkému, situácia bola pre nemeckých nacistov zo dňa na deň kritickejšia. Preto 25. februára 1945 vyhodili do vzduchu most pod Senohradským kostolom, čím poškodili aj okolité domy. Na druhý deň začali pod tlakom najmä 1. rumunskej armády ustupovať. V bojoch o Senohrad sa vyznamenali najmä rumunskí dôstojníci, ako Ion Piroi, či Radu Raite. V bo-

joch o túto malú horskú dedinku padlo 113 rumunských vojakov.

Ako antifašista si nesmieme vážiť sľav, ktoré vyslovila starostka obce Senohrad pri Pomníku padlým partizanom a pri pamätnej tabuli Obetiam druhej svetovej vojny: „V týchto miestach bojovali jednotky rumunskej armády po boku Červenej armády. Občania Senohradu, ako aj celej našej vlasti, sú zaviazaní nesmierne veľkou slávnou sovietskej armáde a jej spojencom, ktorí sa pričlnili s nasadením vlastných životov za znovunavrátanie našej slobody a pokoja.“

Predseda SZPB Pavol Sečkář na pietnej spomienke pripomenul, že „dnešná generácia tých, čo prežili hrôzy vojny, vie veľmi

dobré, čo je to vojna. Všetci kráčali jej ťažkými cestami, zblízka videli smrť a peklo fašistických táborov. Vojnový oheň spálil životy vyše 60 miliónov ľudí... Doteraz neutícha žiaľ v srdciach ľudí, ktorí stratili svojich príbuzných a blízkych. Na krátku dobu sa stalo Slovensko z milosti hnedej totality formálne samostatným štátikom, v skutočnosti poslušným satelitom. Režim sa tu udržoval za cenu potlačania slobody a za cenu fyzickej likvidácie svojich občanov, za ktorú dokonca ochotne platil. Perspektíva nášho národa bola v dlhodobom ohľade jediná: ako Slovania mali sme prežívať v postavení nevoľníkov, či otrokov na nemeckých veľkostatkoch, zriadených na dobytom Sibíri.“

Vladimír Neumann

72. výročie oslobodenia Detvy

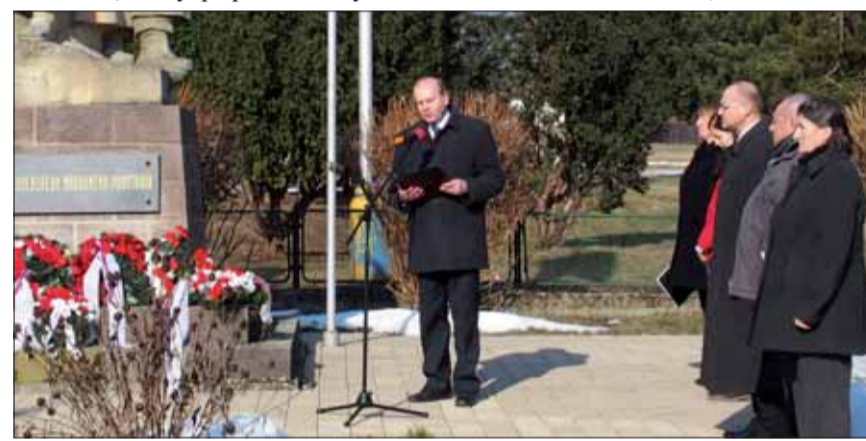
Dňa 13. februára 2017 sa v Detve konali oslavy 72. výročia jej oslobodenia. Okrem členov ZO SZPB a dospelých občanov sa ich zúčastnili aj žiaci detvianskych škôl.

Hostami podujatia boli generálny riaditeľ Múzea SNP v B. Bystrici Stanislav Mičev, prednosta OÚ v Detve Juraj Bódi, predseda ObV SZPB vo Zvolene Dušan Šablatura a primátor mesta Detva Ján Šufliarsky.

Oslavy sa začali položením vencov a kytic pri pamätníku SNP predstaviteľmi politických strán, ZO SZPB v Detve, mesta i okresu. Po hymne SR, ktorú zaspievali členovia speváckeho súboru Senior z Klubu dôchodcov č. 3 a prednesenej básni, vystúpil s hlavným prejavom primátor Detvy J. Šufliarsky. Pripomenul prítomným okolnosti súvisiace s touto významnou dejinnou udalosťou a vyzdvihol úlohu sovietskych a rumunských vojakov pri oslobodení, z ktorých mnohí tu položili svoje životy. Poukázal na veľmi ťažké boje, pretože nemeckí

fašisti využívali ťažký, hornatý terén a kládli veľký odpor. Ich porážku sprevádzali prejavy nepredstaviteľnej brutality, na ktoré doplatili životom viacerí obyvatelia Detvy a okolia.

S krátkym vystúpením prispel aj S. Mičev, ktorý pripomenul význam

S úctou sa klaníme obetiam vojny

Týmto slovom ukončila príhovor predsedníčka ZO SZPB mjr. Ludovíta Kukorelliho Hanušovce nad Topľou Helena Lipčáková, pri pamätníku SNP, z príležitosti 72. výročia oslobodenia mesta Hanušovce nad Topľou 19. januára 2017.

Zároveň zdôraznila, že základná organizácia pripravuje podujatia pre mladú generáciu zamerané na

poznanie pravdivej histórie o odboji proti fašizmu. Aj keď naša ZO SZPB už nemá priamych účastní-

kov 2. odboja, ich odkaz nesieme za pomoci pozostalých rodinných príslušníkov. Toto vyzdvihol vo svojom príhovore aj primátor mesta Štefan Straka. Umeleckým prednesom prispeli riaditeľka MsKS Lubica Tomková a za mladú generáciu žiak ZŠ Rastislav Hric.

Pietny akt kladenia vencov nesie v sebe významný generačný odkaz, lebo sa ho zúčastňujú okrem členov ZO SZPB, predstaviteľov mesta, zástupcov štátnej správy a našich spoluobčanov aj žiaci ZŠ Hanušovce nad Topľou a krojovaný sprievod členov FS Oblík a FS Vargovčan.

Po uskutočnení pietneho aktu sme sa opäť vrátili k tradícii, k spoločnému posedeniu členov ZO SZPB s primátorom mesta, obohatením o spomienky starších členov a kultúrny program. Ten nám naplnili hrou na harmonike žiaci ZUŠ z Hanušoviec nad Topľou. – HL –

Z vystúpenia primátora Borisa Hanuščáka pri 72. výročí oslobodenia mesta Bardejov

Ano, za 72 rokov sme napravili materiálne škody, ktoré boli dôsledkom nezmyselného vojnového ničenia, ale nikdy sa nám nepodarí vrátiť životy ľudí, ktorí ich za nás obetovali. Nikdy sa nám nepodarí odčiniť utrpenie civilného obyvateľstva, oceniť hrdinské skutky jednotlivcov, ktoré významnou mierou otupovali zvrätené aktivity fašistov. Všetci naši predkovia sa stali obeťami zvrátenosti o menejcennosti založenej na odlišnosti rás a národnosti.

Protifašistická tradícia je jednou zo základných hodnôt, na ktorých je postavená naša moderná súčasnosť. Možno to na prvý pohľad nevyzerá tak hrozivo, ale tak nejak potechu začínal fungovať aj režim, ktorý privedol ľudstvo k najväčšej vojnovnej katastrofe v jeho dejinách.

Prečo je to tak? Kdesi sme urobili chybu. Možno sme sa nechali príliš učičkať dobou a udelení sme, že to, čo odsudzujeme, proti čomu bojovali stotoční ľudia za 2. sv. vojny,

naši dedovia, otcovia a mamy, sa raz môže vrátiť. Priznajme si, asi sme zlyhali, podcenili sme dobu a neuvedomili si dôsledky, ktoré sú dnes realitou. Preto v tejto chvíli, z tohto miesta apelujem na riaditeľov našich základných škôl, na učiteľov, aby sme pripravili v spolupráci s ObV SZPB aktivity, ktoré zážitkovou formou priblížia mladšej generácii krutosti 2. sv. vojny, sprostredkujú im hodnoty, za ktoré bojovali ich dedovia, na

ktorých stojí moderná slovenská štátnosť a sú súčasťou dejín a histórie nášho mesta.

Zároveň sa zaväzujem, že mesto Bardejov pripraví grantovú schému pre základné školy, ktorou podporíme exkurzie na pamätné miesta 2. sv. vojny a holokaustu.

Doslova so zdesením vnímam prezentované klamstvá, spochybňujúce rozhodujúcu úlohu Červenej armády pri porážke fašizmu, pri oslobodení Československa i nášho mesta. Deformácia histórie, historických faktov a skutočností je neúctou voči tým, ktorí obeťovali to najzáčnejšie, prešli si utrpením, ktoré si nedokážeme predstaviť. Je prejavom úbohosti a nebezpečnej svojvlády tých, ktorí sa vezú na akési zvláštny, mimoriadne ľacnej módné vlne populizmu, individualizmu, nezodpovednosti a nekorektnosti, ktorá sa začína Slovenskom šíriť. Pretože hrdosť národa siaha tak ďaleko, ako ďaleko siaha jeho pamäť.

Výročné rokovanie ZO SZPB partizána Tótha Rožňava

Pre nás bolo uplynulé obdobie jedným z najlepších v ostatných rokoch. Výboru ZO sa podarilo zorganizovať spolu s oblasťným výborom SZPB v Rožňave 17 akcií pripomínajúcich protifašistický odboj na Slovensku, čím sa zvýšil záujem členov základnej organizácie a ich rodinných príslušníkov o takéto spomienkové a kultúrne podujatia.

V kalendárnom roku 2016 v posledných rokoch dostávajú skreslené informácie o priebehu 2. svetovej vojny, o zmysle a úlohe SNP.

Zlepšili sme tiež informovanosť obyvateľov mesta Rožňava o práci členov základnej organizácie a to vďaka príspevkom do miestnych novín od členov výboru Márie Žolnovej, Milana Kupča, ale aj pomocou zamestnancov regionálneho Rožňavského televízneho vysielania, ktorí krátkymi správami každé dva týždne informujú o dianí v meste a jeho okolí.

V uplynulom roku sme sa značne venovali propagačno-informačnej práci. Aktualizovali sme webovú stránku ZO SZPB na stránke mesta Rožňava a sprehľadnili sme akcie z dielne ZO SZPB.

Naším hlavným zámerom bolo zoznamovať členov a širokú verejnosť s činnosťou základnej organizácie a opakovane pripomínať obdobie boja za slobodu proti fašizmu. Vysoko bola hodnotená aj metodická a organizačná pomoc vedenia ObV SZPB v Rožňave Norberta Lacka a Ireny Lackovej.

V hodnotenom období boli viacerí členovia ZO SZPB odmenení. Napríklad, Mária Füzeková pamätnou medailou MO SR za dlhodobú prácu, angažovanie sa a príkladnú prácu v prospech SZPB, predsedovi ZO SZPB Milanovi Malčekom bolo ÚR SZPB udelené čestné uznanie za zásluhy v národnom boji proti fašizmu a oslobodenie, za rozvíjanie odkazu SNP, Vladimírovi Šlosárovi čestné uznanie pri príležitosti 70-tých narodenín a za príkladnú prácu na prospech SZPB, Norbertovi Lackovi cena predsedu SNP Michalovi Fedorovi.

Košického samosprávneho kraja

Bilancovanie banskoštiavníckych odbojárův

Výročnú členskú schôdzu otvoril predseda ZO SZPB Vladimír Poprac a uvítal na nej aj priamych účastníkov 2. sv. vojny, zahraničného vojaka Jozefa Kopčana a domáceho protifašistického odbojára Filipa Danningera. Neopomenul ani oblasťného predsedu zo Žiaru nad Hronom Jaroslava Bulku a oblasťného tajomníka Lubomíra Janču. Privítal aj našu členku Alenu Ciglánovú, ktorá je starostkou obce Preňčov, starostkou obce Sv. Anton Simonu Gulákovú a starostu obce Ilja Vratislava Cengela.

V správe o činnosti zaznelo, že v roku 2016 sme zabezpečili včasný odber členských známk, dvojtýždenníka antifasistov Bojovník a Ročenky odbojárův. Vďaka zvýšenej pozornosti venovanej získaniu nových členov sme prijali štyroch nových členov (M. Dobrovičová, R. Kršiaková, P. Popraca a M. Rezníčková). No a na výročnom rokovaní sme prijali ďalšiu, starostku S. Hulákovú zo Svätého Antona.

Minútu ticha sme si pripomenuli našich zosnulých: Františka Beňu a Jozefa Ferencíka. V roku 2016 sme uznesením prijali 22 úloh, ktoré sa týkali organizácie podujatí v našom meste a regióne. Jednou z veľmi dôležitých bolo spresnenie poč-

zostalých a 19 sympatizantov. Z množstva spomienkových podujatí, o väčšine ktorých už Bojovník informoval, stojí za zmienku pietny akt na Počúvadlianskom jazere a našmu Hrdinovi SNP Ladislavovi Exnárovi na Sitne.

Prijaté uznesenie dáva záruku, že naša ZO SZPB bude rovnako aktívna až do XVII. zjazdu SZPB.

Po oficiálnej časti schôdze sme si dali výborný jelený guláš a domáce pagáčiky.

Vladimír Poprac

Banskoštiavníckania rokovali v rodinnom prostredí.

O aktivitách informujeme cez vývesnú tabuľu

Dňa 13. 2. 2017 sa konala výročná členská schôdza ZO SZPB v Dubnici nad Váhom, ktorej základiu tvorí 25 členov, z toho štyria boli prijatí v roku 2016. Na rokovaní bol prítomný aj viceprimátor mesta Dubnica nad Váhom František Mikolášek, ktorý v príhovore ocenil prácu našej ZO.

Predseda ZO SZPB Pavol Veveričik pripomenul bohatú činnosť v roku 2016. Zúčastnili sme sa osláv oslobodenia prvej obce v okrese Ilava, Zliechova. V predvečer 1. mája sme sa podieľali na oslavách oslobodenia mesta Dubnica nad Váhom, ktoré vyvrcholili lampiónovým sprievodom žiakov ZŠ. K prítomným asi 800 občanom sa prihovoril aj náš predseda. Dňa 9. mája sme si pri pamätníku obetiam 2. sv. vojny pripomenuli aj jej ukončenie v ČSR.

V júni navštívili naši členovia pamätník 2. sv. vojny vo Svidníku a prezreli si bojiská Karpatsko-duklianskej operácie, zúčastnili sa osláv ukončenia boju

s banderovcami v Lodyni, Krasňanoch a vo Varíne. Taktiež si položením vencu uctili pamiatku francúzskych partizánov na vrchu Zvonica pri Strečne...

Aktívne sme sa zúčastnili osláv SNP v Dubnici nad Váhom, na ktorých bol prítomný primátor mesta a náš člen Jozef Gašparik a hostia, primátori družobných miest Otrokovice (z ČR) a Vácu (z Maďarska).

Bohatú činnosť v roku 2016 sme ukončili na spomienkovej slávnosti dňa 11. 11. 2016 na Deň vojnových veteránov.

Plán hlavných úloh na rok 2017 je tiež bohatý. Hlavný dôraz kladieme na zvyšovanie počtu členskej základne a spoluprácu s ďalšími spoločenskými organizáciami v Dubnici nad Váhom, hlavne s Klubom českého pohraničia, členmi MS a JDS.

O našich aktivitách sa spoluobčania môžu dozvedieť z oznamov na vývesnej tabuli na ul. Bratislavskej pri Dome kultúry. – PV –

V máji bude opäť Beh oslobodenia obcou

Viliam Solovíc

Aj o tom hovorila na členskej schôdzi ZO SZPB Lubi-na Anna Machajdiková. Beh pre žiakov usporiada obec a ZŠ s MŠ Samuela Štúra, v rámci čoho budú položené kyticke kvetov k pamätníku obetiam vojny v parku a pri rodnom dome kpt. Miloša Uhra.

Predseda ZO SZPB Martin Beňatinský zhodnotil akcie, ktoré si organizácia sama zorganizovala a poďakoval sa tým, ktorí sa podieľali na organizovaní 72. výročia SNP na vrchu Roh. Oblasťná tajomníčka SZPB Nové Mesto nad Váhom Simona Štepanovicová členskú schôdzu informovala o aktivitách oblastnej organizácie.

Pred 130-timi rokmi sa narodil Marek Čulen

Tento rok je spojený s dvoma dôležitými výročiami významnej osobnosti moderných slovenských dejín Mareka Čulena (8. marec 1887 – 26. december 1957), ktorý robil všetko pre to, aby slovenskí vojaci nezomierali za Nemcov!

Napriek tomu, že sa vyučil za kolára, že počas emigrácie v USA ťažko pracoval vo vagónke, že počas existencie predmnichovského Československa pôsobil ako poslanec Národného zhromaždenia a politický pracovník KSC, vždy sa hlásil predovšetkým k roľníkom.

Pochádzal z rodiny chudobného maloroľníka z obce Brodské na slovensko-moravskom pomedzí a to výrazne ovplyvnilo jeho myslenie o spájaní rozdrobenej poľnohospodárskej pôdy, o vytváraní ekonomicky silných roľníckych družstiev s najúčinnějšíou poľnohospodárskou veľkovýrobou.

O svete a vykorisťovaní mu nemusel nikto nič rozprávať. Počas dvoch emigrácií do Ameriky stihol toho dosť: ťažko fyzicky pracoval, stal sa sekretárom Slovenskej socialistickej strany (bola súčasťou Socialistickej strany USA), od roku 1917 bol tajomníkom Medzinárodného odborového zväzu robotníkov vagónok a pritom sa ešte aktívne podieľal na činnosti pokrokových krajských spolkov za zjednotenie Čechov a Slovákov v spoločnom štáte.

Napriek svojej autorite, ktorú mal nielen medzi krajanmi, ale i robotníkmi zo všetkých kútov Európy, v roku 1919 sa rozhodol

vrátiť do novozriadenej ČSR. Samozrejme, neočakával žiadny sociálny štát bez vykorisťovania, preto sa ihneď začal angažovať v marxistickej ľavicu. No a keďže mal neoceniteľné skúsenosti z funkcionárskej činnosti v USA, nečudo, že ho volili do rôznych významných funkcií. Stal sa kandidátom Ústredného výkonného výboru KSC a krajským tajomníkom KSC v Bratislavskom a neskôr v Nitrianskom kraji, založil a stal sa predsedom Zväzu maloroľníkov a domkárov na Slovensku.

Po krátkom väznení, súvisiacom s rozbitím Československa a vyhlásením Slovenského štátu odišiel v lete 1939 do Sovietskeho zväzu. V Moskve vo funkcii člena predsedníctva Vseslovenského výboru a spolupracovníka vedenia KSC sa aktívne zapojil do organizovania protifašistického boja. Cez éter burcoval Slovákov doma do boja proti fašizmu. Práve domácemu odboju boli známe jeho slová: „Chopte sa pušiek, sekier, kôš a cepov, nepomôže povolenosť či ústup. Pomôže len odpor a boj. Organizujte jánošíkovské družiny...“.

Z Moskvy podnikol niekoľko ciest až na Kaukaz do blízkosti slovenských jednotiek. Jej príslušníkom adresoval niekoľko listov, ktoré svojim obsahom

skutočne presvedčili mnohých z nich dobrovoľne sa vzdať a dostať sa tak do sovietskeho zajatia. Z jedného, napísaného 25. januára 1943, vyberáme:

„Milí chlapi, rodáci moji! Slovenskí vojaci a dôstojníci! Ja, starý slovenský roľník Marek Čulen obraciam sa znovu na Vás. Už pred rokom som Vás varoval. Nie víťazstvo a sláva, ale záhuba a potupa Vás očakáva v službách Nemcov proti bratom Rusom. Nejedna slovenská matka oplakáva dnes syna, ktorý sa už nikdy nevráti domov, lebo nemal odvahu vzoprieť sa Nemcom. A tí zmrazení, ktorí sa navrátili domov, do smrti budú preklínať sami seba za svoju nerozhodnosť, až uvidia tých zdravých a veselých chlapcov,

ktorí sa z ruského zajatia čoskoro navrátia k svojim milým domov!

Viem, že Vy nechcete obetovať svoje mladé životy za prekliatych Nemcov, ktorých dni sú už spočítané... Kde len môžu, ustupujú a utekajú, aby si zachránili svoje životy. V krvavých, márných a bezúspešných bojoch pri Stalingrade, na Done vohnali do záhuby desaťtisíce Rumunov, Talianov a Maďarov a to isté teraz idú robiť i s Vami na Kaukaze.

Slovenskí vojaci a dôstojníci! Vám hrozí úplné obkľúčenie a ak budete ďalej bojovať za Nemcov, úplné zničenie. Preto som ja, v poctivej práci zošedivý slovenský roľník, prišiel za Vami na front, aby som Vám pomohol zachrániť si svoje mladé životy a národnú česť. Tu som neďaleko od Vás medzi našimi ruskými bratmi, kde som pre Vaše prijatie pripravil všetko, tu som, aby som Vás privítal, aby som Vám vo všetkom pomohol, aby som Vás živých a zdravých priviedol Vaším milým a národu domov na Slovensko... Prechod k Rusom je jediná Vaša záchrana! To je cesta života, to je cesta cti, to je cesta návratu na Slovensko.

Bratia! Každá minúta je drahá! Neváhajte.“

*Marek Čulen
verejný pracovník a poslanec
československého parlamentu*

Samotný M. Čulen svojou energiou nešetril. Navštevoval zajatecké tábory, organizoval nábor do Svobodovej československej vojenskej jednotky, neprestával burcovať v moskovskom rozhlase.

Na Slovensko sa vrátil 28. septembra 1944 s cieľom aktívne sa zapojiť do Povstania. V B. Bystrici ho zvolili za člena SNR a na podporu SNP organizoval veľkú kampaň medzi obyvateľmi, najmä pri vysvetľovaní roľníckej otázky.

Po oslobodení Československa Červenou armádou sa venoval predovšetkým problémom roľníkov, bol jedným z iniciátorov založenia Jednotného zväzu slovenských roľníkov a stal sa jeho prvým predsedom. Prítom bol poslancom Národného zhromaždenia a SNR a zastával aj vysoké stranícke funkcie. V rokoch 1951–1953 vykonával funkciu poverenika poľnohospodárstva. V roku 1954 odišiel do dôchodku.

Za roky aktívnej činnosti v robotníckom a roľníckom hnutí, za zásluhy v národnooslobodzovacom hnutí, za verejnú a politickú činnosť Mareka Čulena ocenili vysokými štátnymi a vojenskými vyznamenaniami: dvakrát dostal Rad republiky, Rad 25. februára, Rad Červenej hviezdy a Rad SNP I. triedy (in memoriam). **Vladimír Mezencev**

Helena Poriezová – významná osobnosť Podjavoriny

V Bojovníkovi 3/2017 sme priniesli správu o udelení titulu Významná osobnosť Podjavoriny 95-ročnej Helene Poriezovej, ktorá si osobne prežila zverstvá v koncentračnom tábore Auschwitz-Birkenau pri Osvienčime. Aj preto je dlhoročne aktívna v oblastnej organizácii SZPB v Novom Meste nad Váhom.

Vojna do jej života zasiahla nezvyčajne krutým spôsobom, keď ju v apríli 1942 ako mladú 20-ročnú ženu odviezli nákladným vlakom zo Žiliny do koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau. „Zobrali nám všetky osobné veci, dali nám staré väzenské šaty a na ruku vytetovali číslo,“ spomína si na príchod do tábora smrti, kde bola väzená do januára 1945. Peklo Auschwitzu prežila ako číslo 7167. Bolo to nízke číslo, čo znamená, že bola medzi prvými odveľčenými.

„Pracovali sme v Zbrojovke, na poli, aj na úprave bombardovaného letiska v Kechline. Neustále sme trpeli hladom, zimou, chorobami a nepredstaviteľným ponižovaním.“

Ani po troch rokoch utrpenia a neľudského zaobchádzania neprišlo vyslobodenie.

Namiesto neho so stovkami spoluväzňov pochod smrti do ďalších táborov v Nemecku: Ravensbruck, Rechlín-Retzov, Malchov. No prežila aj toto peklo a dočkala sa konca vojny. Oslobodili ich sovietski vojaci a koncom mája 1945 sa dostala domov.

„Náš dom som našla,“ spomína pani Poriezová, „ale už v ňom bývala cudzia rodina. Po čase som sa stretla s bratom, ktorý ako partizán bojoval v oddiely kpt. Miloša Uhra v Lubine. Z celej rodiny sme prežili iba my dvaja.“ Helene Poriezovej v koncentračných táborech zavraždili 21 členov rodiny.

Za statočnosť, ktorú preukázala najmä počas väznenia, jej MO SR udelilo pamätne medaily. Tou poslednou je medaila k 70. výročiu SNP, oslobodeniu Slovenska a víťazstva nad fašizmom.

Napriek tomu, že Helena Poriezová si nebola osobne prevziať podjavorinské ocenenie, prevzal ho jej syn Martin Poriez, jej životné krédo v sále zaznelo.

„Nikdy by sa nemalo zabudnúť na to, čo sme pre-

žili. Preto sa musí o týchto veciach stále hovoriť a oslovovať nimi najmä mladých ľudí. Aby nepodľahli masovej psychóze, šíriacej nenávisť, ktorá môže prerásť do oblundných rozmerov! Lebo ten, kto si nepamätá svoju

minulosť, ten si zaslúži, aby si ju zopakoval. Čo by som nepriala nikomu. Už nikto, žiadna skupina ľudí by nemala byť vystavená takému utrpeniu a strate ľudskej dôstojnosti, ako sa to stalo nám!“

Viliam Solovič

Otto Skorzeny: Prečo sme nedobýli Moskvu?

Na stránke Nikolaja Starikova sa objavil článok ukrajinského autora Olesa Buzinu, ku ktorému na úvod napísal: *Prekvapivo zaujímavé memoáre píše nemeckí generáli. Tí, ktorí najprv prehrali prvú svetovú vojnu. Potom boli ešte po väčšom krachu zničené základy nemeckého štátu po prehrate druhej svetovej vojne. Pritom vraj všetko robili správne a poriadne. Jedným slovom borci. No vojnu prehrali.*

Takže čítať ich pamäti je treba s určitým odstupom, majú na pamäti, ako sa to všetko skončilo. To naši dedovia, ktorí podľa spomienok guderianov a mansteinov „nesprávne bojovali“, vojnu vyhrali a dokončili ju v Berlíne.

Otto Skorzeny je tiež „hrdina“ z tejto odrody. Hlavný diverzant Ríše nevykonal počas celej vojny v podstate nič výnimočné, okrem vyslobodenia Mussoliniho... ..z rúk Talianov.

Skorzeny však bol aj na Východnom fronte – no nie v koži veliteľa špeciálnej jednotky, ale v úlohe vojaka v zákope.

K strelnému prachu si pričuchol počas ťaženia v roku 1941 v zostave divízie SS Reich, ktorá patrila do tankovej skupiny H. Guderiana.

Otto Skorzeny postupoval cez Brest a Jeľno, zúčastnil sa obkľúčenia vojsk Juhozápadného frontu na Ukrajine, kochal sa pohľadom cez ďalekohľad na vzdialené kupoly Moskvy. Do nej samotnej sa nedostal. A celý svoj život obersturmbannführera SS vo výslužbe ho mučila otázka: Prečo vlastne vtedy nedobýli Moskvu? Ved' chceli. Aj sa pripravovali. A boli naozaj borci. S pocitom hlbokého uspokojenia opisuje Skorzeny, ako on sám uskutočnil 12 kilometrový výsadok s plnou poľnou a ako strelec nezvykol minúť cieľ. No svoj život musel hanebne dožiť v ďalekom Španielsku – v emigrácii, utekajúc pred vojnovou nemeckou justíciou, ktorá s nemeckou pedantnosťou v rámci „denacifikácie“ chcela začistiť aj jeho.

Veterán SS považuje za jednu z príčin porážky Nemecka skrytú sabotáž uprostred nemeckej generality: „Vo svätyni starého pruského systému (generálnom štábe pozemného vojska) nevelká skupina generálov ešte váhala medzi tradíciou a novotou, niektorí sa len s ľútosťou lúčili s bývalými privilégiami... Takí ľudia ako Beck a jeho zástupca Halder... ..len s ťažkosťami dokázali počúvať človeka, ktorého niektorí prezývali „český kaprál“. Skorzeny venuje veľa pozornosti vojenskému sprisahaniu a usudzuje, že v podobe tajného odporu voči vodcovi existovalo dávno pred rokom 1944.

Ako príklad pre Hitlera uvádza Skorzeny osobu Stalina a rok 1937: „Veľká čistka v armáde, ktorá bola uskutočnená po podobných čistkách politikov, uviedla do omylu nielen Heydricha a Schellenburga. Naša politická rozvedka bola presvedčená, že sme dosiahli rozhodujúci úspech, rovnaký názor mal aj Hitler. Avšak Červená armáda, napriek všeobecnej mienke, sa tým neoslabil, ale posilnila... Na posty perzekvovaných veliteľov armád, zborov,

divízií, brigád, plukov a oddielov boli menovaní mladí dôstojníci – ideoví komunisti“. A výsledok? „Po totálnej veľkej čistke v roku 1937 sa objavila nová, politická armáda, schopná obstáť v najtvrdších bojoch. Ruskí generáli plnili rozkazy, nezaoberali sa sprisahaniami a zradcovstvom, ako sa to často stávalo nám na tých najvyšších postoch“.

Abwehr nehlásil nič dôležité

„Na vojne – ako píše Skorzeny – existuje ešte jeden málo známy, no často rozhodujúci aspekt – tajomstvo. Hovorím o udalostiach, ktoré sa odohrávajú ďaleko od frontov, no majú veľmi veľký vplyv na priebeh vojny, majú za následok ohromné straty techniky, stratu a smrť stoviek tisíc európskych vojakov... Viac, než ktorákoľvek iná, druhá svetová vojna bola vojnou intrig“.

Skorzeny priamo podozrieva veliteľa nemeckej vojenskej rozvedky admirála Canarisa z tajnej spolupráce v prospech Angličanov. Menovite Canaris presvedčil Hitlera v lete 1940, že výsadok do Británie nie je možný: „7. júla zaslal Hitlerovi tajnú správu, v ktorej sa uvádzalo, že Nemcov očakávajú v Anglicku dve divízie prvej línie obrany a 19 divízií rezerv. Angličania však v tom momente mali iba jednu bojascopnú jednotku – 3. divíziu generála Montgomeryho. Generál to tiež spomína vo svojich memoároch...“

Od samého začiatku vojny aj v jej rozhodujúcich momentoch Canaris konal ako najhorší protivník Nemecka. Ak by bol Hitler vedel, že správa, ktorú mu podhodil náčelník vlastnej rozvedky je dezinformáciou, Británia by bola rozdrvená. A v lete 1941 by Hitler nevidel vojnu na dvoch frontoch, ale len na jednom – východnom. „Rozprával som sa s Canarisom tri alebo štyrikrát – spomína Skorzeny – a nevyvolal vo mne dojem taktického alebo výnimočne inteligentného človeka, ako o ňom niektorí píšu. Nikdy sa nevyjadroval priamo, bol „vychytralý“ a nečitateľný, čo nie je to isté. Nech to bolo akokoľvek: Abwehr nikdy nehlásil hlavnému veliteľstvu nič naozaj vážne a dôležité“.

Najväčšia diverzantova starosť

„Nevedeli sme, že Rusi vo vojne s Fínskom nasadili zďaleka nie najlepších vojakov a so zastaranou technikou. Neuvedomili sme si, že ich s ťažkosťami vybojované víťazstvo nad chrabrou fínskou armádou bol bluf. Išlo o to, aby ostala skrytá ohromná schopnosť brániť sa i útočiť, o ktorej Canaris, veliteľ rozvedky Wehrmachtu mal niečo vedieť“.

Rovnako ako všetkých, aj Canarisa ohromili „veľkolepé tanky T-34“. Nemci sa tiež museli hádzať na tieto

tanky s fľašami naplnenými benzínom. Vo filmoch je takáto epizóda zobrazená kvôli demonštrácii heroizmu sovietskeho vojaka núteného niekedy bojovať skoro s holými rukami. Ale v realite to bývalo aj opačne. „Nemecké protitankové zbrane, ktoré ľahko ničili tanky T-26 aj BT, boli bezmocné proti novým T-34, ktoré sa zrazu objavili na nepokosenom poli v raži či pšenici. Vtedy na nich naši vojaci útočili pomocou Molotovových kokteíl – obyčajných fľaš s benzínom so zápalnou šnúrou namiesto rozbušky. Ak fľaša dopadla na časť pokrývajúcu motor, tank začal horieť... „Faust patróny“ sa objavili oveľa neskôr, preto na začiatku ťaženia niektoré ruské tanky zdržovalo priamou paľbou iba naše ťažké delostrelectvo“.

Technická zložitosť

Celkový predpoklad nemeckej útočnej doktríny bol založený na vysokej mobilite motorizovaných oddielov. No technika potrebuje náhradné dielce a stály servis. Čo v nemeckej armáde nebolo v poriadku.

Veľkou prekážkou sa ukázalo množstvo rôznych typov automobilov v rámci jednej jednotky. „V roku 1941 – sťažuje sa na základe vlastnej skúsenosti v divízii Reich Skorzeny – každá nemecká automobilová firma pokračovala vo výrobe rozličných modelov automobilov svojej značky, rovnako ako pred vojnou. To však nedovoľovalo vytvoriť zodpovedajúce zásoby náhradných dielcov. Napríklad v motopechotnej divízii bolo priemerne 2000 dopravných prostriedkov poskladaných z 50 typov značiek a modelov, hoci by ich stačilo mať 10–18. Okrem toho náš delostrelecký pluk mal 200 nákladných vozidiel 15-tich modelov. Za dažďa, v blate alebo na mraze, dokonca najlepši mechanik nemohol zabezpečiť kvalitnú opravu“.

A tu je výsledok, vtedajší obraz pod Moskvou: „2. decembra sme pokračovali v presune vpred a mohli sme obsadiť Nikolajevu vzdialenú 15 km od Moskvy – za jasného slnečného počasia som cez ďalekohľad videl kupoly moskovských chrámov. Naše batérie ostreľovali predmestia hlavného mesta, avšak už sme nemali ťahače na ťažké zbrane“.

Ak ťažké zbrane ešte sú, ale ťahače „sa minulí“, znamená to, že nemecká supertechnika zostala stát na ceste kvôli poruchám. A ručne ťažké delo nepotiahneš.

K Moskve dorazila nemecká armáda absolútne vyčerpaná: „19. októbra začali výdatné dažde a skupina armád „Stred“ na tri dni zaviazla v blate... Bol to strašný obraz: Kolóna techniky sa rozťahla na desiatky kilometrov, kde v troch radoch stáli stovky áut uviaznuté v blate nezriedka až po kapotu. Chýbal benzín i munícia. Zabezpečenie bolo dodávané vzduchom, v priemere 200 ton na divíziu. Za cenu tvrdej práce a ťažkého úsilia sa nám podarilo položiť 15 km úsek cesty z drevenej

gulatiny. Modlili sme sa, aby sa čím skôr ochladilo...“

Naozaj sa ochladilo. V noci zo 6. na 7. novembra udreli mrazy... Aj divízia, v ktorej slúžil Skorzeny, síce dostávala muníciu, palivo, nevela potravín a cigariet, no ukázalo sa, že chýba zimný olej do motorov a zbraní – bol problém naštartovať motory. Namiesto zimného výstroja vojaci vyfasovali uniformy pieskovej farby, určené pôvodne pre Afrika Korps a tiež maskovanie rovnakej farby. Teploty medzitým klesli na –20 až –30 stupňov.

Elitný esesák s úprimným obdivom opisuje zimné vybavenie sovietskych vojakov – prešivané kabáty a filcové čizmy: „Neprijemné prekvapenie – pod Borodinom sme prvý krát bojovali so „Sibiriakmi“. Sú vysokí, vynikajúci vojaci, výborne vyzbrojení. Oblečení majú vatové kožuchy, teplé čiapky, na nohách – válenky – filcové galoše“.

Až od zajatých ruských vojakov sa Nemci dozvedeli, že zimná obuv musí byť trochu voľnejšia, aby netlačila nohu. „Starostlivo sa poučiac radou statočných Sibiriakov, zajatých pod Borodinom, zistili sme, že napríklad ak nie sú válenky, tak čizmy netreba podbýjať a hlavne musia byť voľnejšie, aby netlačili nohu. Vedeli to už všetci lyžiari, no nie naši „špecialisti“ výstrojnej služby. Prakticky všetci sme nosili obuv ukoristenú mŕtvym ruským vojakom“.

Výborná ruská rozvedka

Za hlavnú príčinu porážky nemeckej armády Skorzeny považuje veľkolepú ruskú rozvedku. „Červená kapela“ – špiónážna sieť v Európe pozostávajúca väčšinou z presvedčených antinacistov, umožňovala sovietskemu generálnemu štábu mať informácie o strategických zámeroch Nemcov. Tiež spomína superagenta Sorgeho, vďaka ktorému informácia, že Japonsko nevstúpi do vojny, umožnila objavenie sa pod Moskvou 40 divízií z Ďalekého východu.

„Reich mal lepšiu vojenskú stratégiu – domnieva sa Skorzeny – naši generáli mali lepšiu predstavivosť. Avšak, počnúc radovým vojakom po veliteľa roty, Rusi sa nám vyrovnali – boli odvážni, vynaliezaví, dobrí v maskovaní. Udatne sa bránili a vždy boli ochotní obetovať svoj život... Ruskí dôstojníci, od veliteľa divízie nižšie, boli mladší a rozhodnejší než naši“.

„Od 9. októbra do 5. decembra divízia Das Reich, 10. tanková divízia a iné časti 16. tankového zboru stratili 40 % mužstva. Počas šiestich dní, keď na naše pozície útočili sibírske divízie, naše straty dosiahli 75 %“.

A tu je treba hľadať odpoveď na otázku, **prečo Nemci nedobýli Moskvu? Lebo boli proste pozabíjaní.**

Otto Skorzeny potom už na fronte nebojoval. Ako nehlúpy pochopil, že šanca prežiť boli v týchto jatkách minimálne a tak využil možnosť prejsť do služby diverzného komanda SS.

Hlavn sprav.sk, 26. 1. 2017 (krátené)

Viete, že...?

...nedávno portál hlavnospavy.sk uverejnil medzi piatimi najkrvavejšími vojnami v moderných dejinách aj občiansku vojnu v Španielsku?

Ako dôkaz k tomu uvádza: „V rokoch (17. 7.) 1936–1939 v Španielsku prebiehala Španielska občianska vojna, ktorá je považovaná za jednu z najkrvavejších občianskych vojen v modernej histórii. Konflikt nastal medzi priaznivcami nacionalistov, ktorým velil generál (Francisco) Franco, a demokraticky zvoleným prezidentom.“

To, čo robí túto vojnu veľmi významnou je, že bola predhrou 2. svetovej vojny. Nacistické Nemecko podporilo Franca, ktorý nakoniec vládol krajine ako diktátor, zatiaľ čo Sovietsky zväz (i Československo) podporoval opačnú stranu.“

...keď veliteľ 1. UF maršal Ivan Stepanovič Konev začína Karpatsko-dukliansku operáciu, tak vyhlásil: „Bud' Karpaty prejdeme alebo na nich padneme“?

Operácia, hlavného aktéra, ktorej najvyššia generalita OS SR a jeden oblastný predseda SZPB dnes už nemá odvahu ani len pomenovať, si vyžiadala 19 000 padlých a 85 000 ranených vojakov Červenej armády a 6 500 príslušníkov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

...v mori je potopených 11 miliónov ton potravín a potrieb pre vojakov v 1. sv. vojne?

Počas nej sa ukázalo, že efektívne likvidovať nepriateľa sa dá nielen vojensky, ale aj ekonomicky. Čo Nemci robili Britom. Účinne ich zastrešovali tým, že im likvidovali frontové zásobovanie. V mori úradovali ponorky, ktoré im zámerne potápali nielen bojové, ale najmä zásobovacie lode.

Britom uškodilo aj to, že zásobovacie lode nutne sprevádzali bojové krížniky. Čiže Nemci tým jednou ranou zabíjali dve muchy.

Celkovo skončilo v hlbínach až 11 miliónov ton spojeneckých tovarov.

...Nemci vyrábali v časoch 1. sv. vojny „postrach morí“ ako na bežiacom páse?

Pred ňou mali 29 podmorských lodí (Unterseeboot – ponorka. V angličtine nazývali ponorky podmorskými predátormi so skratkou U-Boats). Nemci ich počas rokov 1914–1918 zostrojili neuveriteľných 360, avšak o 178 z nich aj definitívne prišli. V prepočte teda vyrobili jednu ponorku každý štvrtý deň.

Adriana Mikundová

Jubilanti ZO SZPB sa dožívajú

- **Andrejová:** Anna Simková 95 rokov.
- **Bardejov 1:** Jozef Lukáč 95 a Anton Hroš 75 rokov.
- **Bardejov 2:** Anna Kazimirová 84, Anna Novická 75, Vladimír Grega 50 a Peter Blažejčík 40 rokov.
- **Bardejov 3:** Anna Kendrová 90, Aladar Kunst 87, Marta Demjanovičová 81, MUDr. Andrej Havrila a Jozef Zamborský 60, Mgr. Stanislav Steranka 55 rokov.
- **Bardejov 4:** Anna Adamuščinová 81, Mária Fottová a Andrej Kotuľa 70 rokov.
- **Bratislava 3:** Petronela Pavlíková 83 a Jozef Pevný 82 rokov.
- **Bratislava 7:** Anna Haličková a Celestín Smoleň 90, Anna Reistterová 82 rokov.
- **Bratislava 15:** Ivan Kasanický a Július Spišiak 94, Anna Mičiková 89, Eva Richterová 83 a Renáta Piloušková 35 rokov.
- **Bratislava 16:** Emil Praskáč 90 a Anna Vidrová 89 rokov.
- **Bratislava 18:** Anton Repík 84 rokov.
- **Bratislava 19:** Jozef Halapin 75 rokov.
- **Bzince p/Javorinou – Cetuna:** Milan Slávik 85 rokov.
- **Bojnice:** Emília Ajtnerová 88 rokov.
- **Banská Bystrica – Tr. SNP:** Jolana Uramová 80 rokov.
- **Banská Bystrica – gen. I. Gibalu – Fončorda:** Ján Benčík 50 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Ing. Ján Slúka 65 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Pavol Barth 83, Miroslava Piklová 60 a Tatiana Spurná 55 rokov.
- **Banská Bystrica – Uhlisko:** Miroslav Lapin 40 rokov.
- **Breznička:** Anna Kovalančíková 75 rokov.
- **Brezno 1:** Jozef Muránsky 75 rokov.
- **Cinobaňa:** Jozefína Hrašková 86 rokov.
- **Čerín:** Juraj Maľa 70 rokov.
- **Čaňa:** Ladislav Rusnák 82, Margita Horňáková 75 a Mária Lászlóová 65 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Alžbeta Šušmáková 87 a Dušan Kalina 60 rokov.
- **Detva:** Anna Mesiaričková 75 rokov.
- **Donovaly:** Peter Hudáček 70 rokov.
- **Hniezdne:** Zdena Fecenková 50 rokov.
- **Hiadel':** Anna Sedliaková 50 rokov.
- **Humenné 1:** Alžbeta Jakubová 90 a Ela Chalachanová 70 rokov.
- **Giraltovce:** Magdaléna Husárová 70 rokov.
- **Hostie:** Štefan Krajčo 94 rokov.
- **Hanušovce n/Topľou:** Jozef Velebír 40 rokov.
- **Hrušov:** Katarína Fašangová 87 rokov.
- **Hunkovce:** Ján Červeňák 50 rokov.
- **Chmeľová:** Jozef Goc 91 a Mikuláš Varjan 81 rokov.
- **Krivé:** Oľga Dorinová 60 rokov.
- **Košice – Juh:** Ján Kočan 93 rokov.
- **Košice – Západ:** Margita Lipková 70 rokov.
- **Klenovec:** Pavel Antal 95, Mária Paľová 83 a Daniel Doboš 82 rokov.
- **Kolačno:** Jozef Beliansky 80 a Ladislav Hradský 75 rokov.
- **Kanianka:** Ján Čecho 94 rokov.
- **Kalinovo:** Mária Horváthová 91 rokov.
- **Ladomirová:** Štefan Ducár 70 rokov.
- **Lučenec 1:** Ing. Viera Kušnieriková 70 rokov.
- **Lučenec 2:** Ing. Milan Zubo 80, Helena Vajová a Štefan Golian 70 rokov.
- **Lipany:** Slávko Rabatin 60 rokov.
- **Lubietová:** Jaroslav Dobrík 60 rokov.
- **Miková:** Alexander Vaco 70 rokov.
- **Myjava:** Štefan Dekánek 90 a Anna Viselková 82 rokov.
- **Medzilaborce:** Emília Senderáková 65 rokov.
- **Nitra – Horné mesto:** Ladislav Moravčík 65 a Dáša Verešová 50 rokov.
- **Ostrý Grúň:** Anna Matzenauerová a Anna Nováková 83, Mária Roškova 55 rokov.
- **Prašník:** Katarína Kraváriková 95 a Alžbeta Zollerová 89 rokov.
- **Prešov pri ZV SR:** Ing. Elemír Nečej 70 rokov.
- **Púchov:** Mária Slavičková 90 rokov.
- **Partizánska Ľupča:** Anna Potkanová 86, Elena Lištiková 75, Elena Masiariková 65, Mgr. Malvína Zvarová, Ľudovít Morava a Jaroslav Morava 60, Ladislav Hošala 55 a Peter Bella 50 rokov.
- **Pohronský Bukovec:** Miroslav Vágner 55 rokov.
- **Poniky:** Vladimír Kucej 45 rokov.
- **Revúca – ZO gen. Viesta:** Zuzana Profantová 93, Ladislav Tomes 91, Mgr. Vincent Blanár 83, Amália Sabová 82 a Zdena Záhoráková 70 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Ladislav Sládek 89 a Ing. Blažej Zubač 75 rokov.
- **Svätý Jur:** Mária Stráňavská 88 a Veronika Schwarzová 75 rokov.
- **Sliach:** Zuzana Závacká 92, Júlia Nádvorníková 90 a Alexander Majtán 82 rokov.
- **Selce:** Anna Sabolová 65 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** RSDr. Mikuláš Štefánik 70 rokov.
- **Staškovec:** Martin Maliňák 45 rokov.
- **Senica:** Ctibor Vlč 85 rokov.
- **Stebník:** Nadežda Kučečková 55 rokov.
- **Sučany:** Žofia Margetínová 84 a Jozef Pavlík 75 rokov.
- **Špania Dolina:** Jozef Dernáč 55 rokov.
- **Topoľčany 1:** Dušan Martoš 86 rokov.
- **Trnava 1:** Metod Babirát 96, Mária Pekarovičová a Valéria Péterová 95, Helena Vladovičová 94, Božena Kubincová 91, Božena Šišovská 88, Eleonóra Plechlová 87, Alžbeta Markotánová 86, Jana Pukancová a Jozefína Šarmírová 82 rokov.
- **Trenčín 1:** Edita Cvachová a Jaroslav Šupala 92, Ing. Jozef Mikloš 87 a Žarko Michaelli 83 rokov.
- **Trenčín 2:** Ján Batka 101 a Ján Lajda 87 rokov.
- **Utekáč:** Erika Jakubcová 50 rokov.
- **Uderiná:** Mária Maďarová 65 rokov.
- **Veľký Lom:** Mária Torňošová 81 rokov.
- **Vranov n/Topľou 1:** Anna Tomková 80 rokov.
- **Zámutov:** Jozef Peržel 60 rokov.
- **Zemianske Kostolany:** Peter Matuška 60 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Nestor našej organizácie

František Marek, vojnový veterán, vzácný človek, stredoškolský učiteľ, vždy v dobrej nálade sa 4. januára 2017 v dobrom zdraví dožil vzácných 97 rokov. Patrí k posledným žijúcim vojakom 2. technickej brigády Slovenskej armády v Taliansku, ktorí sa v rokoch 1943–1945 zapojili do odbojovej činnosti proti nemeckým a talianskym fašistom.

František Marek bol príslušníkom štábnej roty 2. práporu. Do ilegálnej práce sa zapojil v novembri 1944 priestore Piacenza – Pavia. Poskytoval informácie a zbrane ilegálnym pracovníkom a partizánom. Po vyzrazení bol zatknutý a bez súhlasu slovenských justičných orgánov odovzdaný nemeckému gestapu. Dva mesiace bol väznený v Miláne. Na zákrok slovenskej vojenskej justície bol z väzenia prepustený a daný na jej riešenie. Navrhovaný trest smrti sa nenaplnil.

František Marek patrí k signatárom usilujúcim sa o uznanie 2. odboja aj vojakom Druhej technickej brigády, zapojených do odbojovej činnosti v Taliansku. Je nositeľom odznaku Československý partizán a Osvedčenia 255/46.

Na svoj vek je neustále aktívny. Nielen v osobných záujmoch, ako je cestovanie a práca. Zaujíma sa o činnosť Zväzu, oblastného výboru. Pravidelne sa zastaví na oblastnom vý-

F. Marek si preberá vyznamenanie MO ČR.

bore v Žiline a zúčastňuje sa aktivít organizovaných k výročiu oslobodenia a SNP. Besedy s mládežou sú jeho srdcovou záležitosťou. Bojovník a Ročenka odbojárov sú jeho sprievodcami. Je váženým občanom mesta Žilina, vždy galantný, úctivý a plný optimizmu.

Do ďalších rokov želáme vám pán František Marek dobré zdravie, šťastie, ktoré pri svojich cestách potrebujete a, aby sa vám splnili vaše najvrúcnejšie želania.

Juraj Drotár, snímka MeÚ Žilina

Za babkou Lučanovou

Toho roku v januári sa pani Ľudmila Lučanová, pomocníčka partizánov z Makova dožila 98 rokov a o niekoľko týždňoch nás opustila. Rozlúčila sa s ňou celá obec.

Preberanie vyznamenania v roku 2015.

Prostá a jednoduchá, vzrastom nie vysoká žienka, bývala na samote – Čierne na Makove. Vyznačovala sa veľkým srdiečkom a životným elánom. Pre každého mala dobré slovo, každému podľa možnosti pomohla. Keď sme sa náhodne alebo pri oslavách SNP na Makove stretli, vždy sa potešila a povedala „dobré to robíte, že na partizánov a vojakov nezabúdate“! Nikdy nepovedala, že „na nás“.

Svoju pomoc utečencom, zajatcom a partizánom v rokoch druhej svetovej vojny a najmä po vypuknutí SNP považovala za samozrejmosť. Na otázku, ako ste to všetko zvládli, s úsmevom odpovedala: „aj keď často nebolo z čoho, dalo sa, ľudia pomohli“.

Nad následkami neuvažovala. Varila, prala, prevážovala, nosila správy a zháňala potraviny, len tak. Nie jednému život zachránila. Za to všetko ju Pán odmenil dlhým životom. Ocenenia a pamätne medaile prijímala rozpačito so slova- mi... „a to prečo ja“.

Ľudmila Lučanová bola zakladajúcou členkou makovskej organizácie SZPB a najstaršou členkou v celej žilinskej oblastnej organizácii SZPB. Bolo mi ct'ou poznať vás, pani Ľudmila Lučanová.

Čeť Vašej pamiatke.

Juraj Drotár, snímka MeÚ Žilina

Navždy sme sa rozlúčili

- **Donovaly** so 67-ročným Stanislavom Kupcom.
- **Klenovec** s 97-ročnou Júliou Parobekovou.
- **Makov** s 98-ročnou Ľudmilou Lučanovou.
- **Muráň** so 76-ročným Františkom Senkom.
- **Nitra – Horné mesto** s 80-ročnou Kvetkou Genciovou.
- **Pravenec** s 91-ročným Jánom Polereckým.
- **Rimavská Sobota – ZO J.**

Bolfika s 92-ročným Júliusom Söčom.

- **Rimavská Sobota 2** s 95-ročnou Annou Andrášikovou, 77-ročným Pavlom Banským a 76-ročným Pavlom Belanom.
  - **Trnava 1** s 94-ročným Štefanom Palovičom.
  - **Vranov n/Topľou 2** so 79-ročnou Máriou Grejtákovou.
  - **Vranov n/Topľou 3** s 94-ročným Michalom Brundzákom.
- Čeť ichnehynúcej pamiatke!**

Svedectvá o nacistickom besnení majú stále význam

Občianske združenie In Minorita v tomto roku vydalo poviedku Branislava Oláha pod názvom Zápisky o smrti a živote... Ide o beletrizované spomienkové rozprávanie z prostredia jeho rodiny, spomienky jeho strýkov podané sugestívnym spôsobom rozprávania v prvej osobe.

V krátkom texte opisuje osudy bratov – Rómov z Podpoľania, ktorí sa zapojili do odboja. Boli však zadržaní a transportovaní do koncentračného tábora, ktorý sa dá podľa niektorých detailov identifikovať ako Mauthausen. Autor vykresľuje charakter svojich postáv, ich zakolísanie a stratu citu v snahe prežiť, ale aj objavenie ľudskosti a odhodlania.

Snahou občianskeho združe-

nia In Minorita je prinášať tému postavenia Rómov počas druhej svetovej vojny do spoločnosti, pripomínať perzekúcie a priko-ria, ale odhaľovať aj nebezpečenstvo bagatelizácie krívd.

Aj vyše sedemdesiat rokov po skončení druhej svetovej vojny sú svedectvá preživších najmocnejším momentom, ktorý môže zastaviť šírenie rasovej neznášanlivosti a anticiganizmu. Pre-

zentácia publikácie sa uskutočnila 22. februára 2017 v priestoroch Goethe-Institut v Bratislave.

Podujatie sa konalo v predvečer 72. výročia tragických udalostí v Dubnici nad Váhom, kde bol v roku 1944 zriadený zaisťovací tábor pre Rómov. V tábore vypukla epidémia škvrnitého týfusu a 23. februára 1945 bolo 26 chorých rómskych mužov, žien a detí brutálne zavraždených.

Podujatia sa zúčastnilo asi 35 pozvaných hostí a medzi nimi aj člen SZPB Jozef Tonka z Bánovca nad Bebravou, ktorý bol ako dieťa spolu s rodičmi niekoľko mesiacov v zaisťovacom tábore.

Zuza Kumanová

OZNAM Pri príležitosti 72. výročia oslobodenia Trenčína sa 8. 4. 2017 bude konať 42. ročník diaľkového pochodu **VOJENSKÁ PÄŤDESIATKA**

Informácie na tel.: 0907 212 406, alebo: janka.salviany@gmail.com

Dobré zdravie, pán Ondrej

Začiatkom februára oslávil v kruhu najbližších svoje 95. narodeniny vzácny človek, jeden z posledných vojakov 2. čs. samostatnej paradesantnej brigády v ZSSR, vojnový veterán Ondrej Šamaj z Malej Bytče.

K okruhu gratulantov sa pripojil aj Oblastný výbor SZPB v Žiline, aby vyjadril úctu a poďakovanie svojmu členovi za záujem, podporu a v mladších rokoch za osobnú angažovanosť v SZPB.

Pán Ondrej Šamaj nestratil záujem o SZPB napriek vysokému veku. V Bojovníkovi a ročenkách odbojárov pozorne sleduje dianie vo zväze. Jeho životné skúsenosti sú podložené čestnosťou a zodpovednou prácou. V priebehu SNP bol za splnenie dôležitej bojovej úlohy vyznamenaný Československým vojnovým krížom 1939. Je nositeľom niekoľko desiatok vojenských a zväzových vyznamenaná a pamätných medailí.

Ondrej Šamaj pri preberaní ocenenia MO SR.

Po skončení vojny sa radový cestár štúdiom a zodpovednou prácou stal jedným z najlepších pracovníkov OSC. V rámci kampane na pomoc poľnohospodárstvu ho prehovorili a ustanovili do funkcie predsedu JRD. Drel, presviedčal, hľadal mladých schopných ľudí. Uspel, pestoval obilniny – chlieb pre ľudí. Priviedol družstvo na Bytčiansku k takým výnosom, že sa to ľuďom ani nesnívalo. Bol najlepší, nie rečou, ale pocitovou prácou. Prezident ČSSR ho vyznamenal medailou „Za vynikajúcu prácu“ v rozvoji poľnohospodárskej výroby.

Aktívne pôsobil vo zväze, bol členom okresného výboru. Boj za národnú slobodu proti fašizmu propagoval medzi mladšou generáciou a mládežou a všemožne sa usiloval o zachovávanie odbojových tradícií.

Vždy priamy, optimisticky nazerajúci na svet, aj vo vysokom veku pozorne sleduje čo sa vo svete a zväze deje. Pri sporadických návštevách zaujíma sa o prácu vo zväze, o všetko nové, trápia ho neporiadky, nedobry vplyv na mládež a hlavne znevažovanie, prekrucovanie udalostí spojené s bojom za slobodu a voľnosť nezdravým a nebezpečným aktivitám.

Svojou dlhovekou múdrosťou nám pripomína, že „sloboda sa nezískava slovom a práca leňosením“. My starí, účastníci odboja, nemôžeme dovoliť, aby sa na naše činy v boji za slobodu zabudlo, musíme mladším ukázať pravdu, za ktorú sme bojovali a tak ich vrátiť z cesty zatracovania toho, o čo sme bojovali!

Vážení pán Ondrej, do ďalších rokov želáme vám všetko najlepšie. Jarné slniečko nech vám prinesie dobré zdravie, šťastie a ešte veľa slnečných dní medzi nami.

Juraj Drotár, snímka MeÚ Žilina

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

So sídlom Štúrova 8, 815 72 Bratislava – Staré Mesto

Právna forma: Občianske združenie

IČO: 00177431

Vyzývame svojich členov, priateľov a sympatizantov, aby využili možnosť poukázania 2-percentného podielu zaplatenej dane z príjmov a poskytli tak podporu na našu činnosť v roku 2017.

SZPB bol na tento účel zaregistrovaný dňa 28. 11. 2016 v zozname prijímateľov 2 % dane v Notárskom centrálnom registri (www.notar.sk) pod sp. zn. NCRpo6183/2016. Aktuálne tlačivo sa dá stiahnuť na našej webovej stránke www.szpb.sk

Tlačivo po vyplnení je potrebné podať na daňovom úrade podľa miesta trvalého bydliska spolu s potvrdením o príjme, ktoré vystaví zamestnávateľ v prípade, ak ste zamestnancom do 30. 4. 2017. Ak ste podnikateľom, podávate vyhlásenie k 2 % dani priamo v daňovom priznaní do termínu podania daňového priznania na daňový úrad podľa miesta sídla firmy.

Za Váš príspevok a prejavenu dôveru vopred ďakujeme.

Ústredná rada SZPB

Kontakt: e-mail: ekonomka@szpb.sk

telefón: 02/38104942, 0911 151512 www.szpb.sk

Armáda Slovenského štátu

Slovenský historik Tomáš Klubert sa sústredil na armádu vojnového Slovenského štátu od obranných bojov proti Maďarsku cez protipolské ťaženie, nasadenie na východnom fronte v bojoch proti Sovietom až po Povstanie a odchod do hôr.

Jeho 462 stranovú knihu Slovenská armáda v druhej svetovej vojne slovom a obrazom vydali Ústav pamäti národa s vydavateľstvom Perfekt. Nemapuje len ťažiskové nasadenia z pohľadu velenia, ale vývoj situácie vhodne ilustruje aj detailmi. Ťažisko ilustrácií spočíva predovšetkým v dvesto stranovej fotografickej prílohe, v publikovaní situačných mapiek a v predstavení najpoužívanejších zbraní či dobových hodnostných označení.

Obrana č. 1/2017

Poznámka Bojovníka:

Autor si veľmi nevhodne zvolil názov knihy. Gramaticky i obsahovo správnejšie to malo znieť: „Armáda slovenského štátu“.

Každý historik by si mal totiž uvedomiť, že Slovenský štát trval len do prijatia Ústavy SR (21. 7. 1939) a od tých čias sa slovenský štát nazýval Slovenská republika.

Obávam sa, že keď autor takto vláčne narába s pojmami, tak aj celé jeho dielo bude adekvátne vláčne.

– vmi –

Majster velikán, Štefan Pelikán...

...je potomok bojovníka pod Strečnom, spolubojovníka francúzskych partizánov.

Ako talent od prírody študoval keramiku v českých Tepličiach, námetom na diplomové dielo na pražskej AVU sa mu stal maršal R. J. Malinovskij. Po ňom umelecky stvárnil celý rad významných protifašistických osobností, napr. aj pamätnú dosku a bustu klenovského rodáka a francúzskeho národného hrdinu Karola Pajera. Posledným dielom, ktorým obdaroval Gemer, je reliéf odbojára Júliusa Bolfika, ktorý bol inštalovaný pred dvomi rokmi na budove okr. úradu v R. Sobote.

Nuž majstre, k tvojmu 82-ročnému jubileu sa k príbuzným a odbojárom z Lietavskej Lúčky a Žiliny pripájajú aj odbojári z Gemera a osobitne z Klenovca, Tornale, Chanavy a najmä z Čierneho Potoka. Spoločne ti želáme pevné sibírske zdravie a kaukazskú dlhovekosť.

Na zdravie a ďalšiu inšpiráciu s čašou červeného vína, ktoré tak miluješ.

Za ZO SZPB na Gemeri Jozef Pupalá

Š. Pelikán na Sliachi v r. 2015.

Čo už Líbyjčania po Kaddáfiho smrti nevidia?

1. Občania v Líbyi neplatili za elektrickú energiu. Pre všetkých bola zadarmo.
 2. Pôžičky z banky nemali žiadny úrok. Lebo všetky banky v Líbyi vlastnil štát.
 3. Vlastniť svoj dom bolo právom každého občana v Líbyi.
 4. Všetci novomanželia dostávali 60 000 dinárov (cca 45 000 eur) od vlády, aby si mohli zaobstarat' svoj prvý byt a založiť rodinu.
 5. Vzdelanie a lekárska starostlivosť boli zadarmo. Pred Kaddáfim vedelo čítať a písať len 25 % Líbyjčanov. Pri ňom 83 % a 25 % všetkých Líbyjčanov malo vysokoškolské vzdelanie.
 6. Líbyjčania, ktorí chceli pracovať v poľnohospodárstve, dostali zadarmo pozemky, dom a iné stavby, strojové zariadenie, osivo a dobytok, aby mohli začať hospodáriť.
 7. Pokiaľ sa Líbyjčania nedokázali vzdelávať vo vlastnej krajine alebo pokiaľ si doma nenašli nutnú lekársku pomoc, vláda im ju uhradila v zahraničí a navyše im poskytla 2 300 USD vrecko-

vého na mesiac ubytovania a na prevádzku auta.
 8. Ak si Líbyjčan kúpil auto, vláda mu prispela 50 % z jeho ceny.

9. Cena benzínu v Líbyi bola 0,14 USD za liter.
 10. Líbya nemala zahraničný dlh, naopak mala finančné záso-

by najmenej 159 mld. USD.
 11. Ak občan a občianka Líbye nenašli zamestnanie po tom, ako ukončili školu, štát im platil priemerný plat, ktorý sa vyskytoval v jeho odbore, až kým si miesto nezohnal.

12. Časť z každého predaja líbyjskej ropy išla automaticky na bankové účty líbyjských občanov.
 13. Matka, ktorá porodila dieťa, dostala 5 000 USD.

14. 40 bochníkov chleba stálo v Líbyi 0,15 USD.
 15. Kaddáfi realizoval najväčší zavlažovací projekt na svete, známy pod názvom „Manmade River“ (Umelá rieka), ktorý dopravil vodu do púštnych oblastí štátu.

Prevzaté z internetu

ZRNKÁ HUMORU

– Že manžel kašle a chrápe?
 V jeho veku kašlú a chrápu všetci muži. S tým sa nedá nič robiť, hovorí sťažovateľke lekár.

– Žiaľ, ten môj kašle na mňa a spí s inou, povzdychne si pani v najlepších rokoch.

Keď som bol malý, bál som sa tmy.

Dnes, keď vidím účet za elektrinu, bojím sa svetla.

Ak chceš zmeniť svet, urob to pokiaľ si slobodný.

Pretože, keď budeš ženatý, nezmeníš už ani len televízny kanál.

Každú noc si pripadáam ako Titanic.

V posteli vždy narazím na la-dovec.

Viem, že mám priateľov. Tiež viem, že mám nepriateľov. Len občas neviem kto je kto.

Zdravý rozum nie je dar, ale trest... pretože sa občas musíte vysporiadať s tými, ktorí ho nemajú.

S mojím manželom som sa rozišla, z čisto náboženských dôvodov.

On si myslel, že je Boh. Ja, som s ním nesúhlasila.

Hádanky:

V miestnosti je 40 ľudí.

Dvaja myslia na sex a ostatní na jedlo.

Čo je to?
 (Predsa svadba)

V miestnosti je 40 ľudí.
 Dvaja myslia na jedlo a 38 na sex.

Čo je to?
 (Firemný večierok)

V miestnosti je 40 ľudí.
 Všetci 40 myslia na sex.
 Čo je to?
 (Školenie)

V miestnosti je 40 ľudí.
 Všetci 40 myslia na jedlo.
 Čo je to?
 (Klub dôchodcov)

pomôcky: PAKA, PAROLA	okul	znášala utrpenie	udrí ťažkým predmetom	autor výroku: MAXIM GOR'KIJ	heslo	dostávala sa do visiacej polohy	prejav úcty	arabské mužské meno	zvrtné zámeno		paznechtik ostrný	1. časť tajničky	kypria pluhom
mužské meno				v čase. v priebehu						otázka na spôsob			
červená tekutina v tele živočíchov				značka peny do kúpela zhotovuje tkaninu						pohrebná hostina nočný motýľ			
získa pre seba								naterajú mazivom juhoameric- ký hľadavec					
3. časť tajničky								podielová jednotka sily znemožňuje					nerozhodný výsledok
chem. zn. hliníka			české meno Aliny niekde				mučeník konaj cestu						
lesklý náter				zliatina meďi, niklu a zinku osobitne						podradova- cia spojka láme			
	krátka správa cez mobil	predložka habkaj		svätožiara kujný nerast						skratka limity fáza Mesiaca			
smútok (poet.)					ukazovacie zámeno osobné zámeno			nie starí chem. zn. lutécia					
2. časť tajničky							hrmot						
vyspevuj							privíta						

Správne vylúštenie tajničky z č. 3 znie: **Každý je sám sebe najbližší.**
 Knihu posielame **Pavlovi Viazaničkovi do Detvy.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: **Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.**

HISTORICKÝ KALENDÁR

4. marec 1988 – V Denveri zomrel generál a povojnový čs. politik, účastník SNP Mikuláš Ferjenčík.

5. marec 1933 – V Nemecku víťazí vo voľbách nacistická strana NSDAP so 44 percentami hlasov.

5. marec 1941 – V Hitlerovej direktíve č. 24 sa uvádza, že v prípade, ak Japonsko vstúpi do vojny (išlo mu o prenesenie ťažiska vojny): „V takom prípade budú mocné anglické sily viazané tam a ťažisko záujmov USA bude v priebehu vojenských udalostí prenesené do Tichomoria.“

6. až 11. marec 1941 – V americkom Kongrese je schválený zákon o pôžičke a prenájme (Lend-lease Act), podľa ktorého bol prezident USA oprávnený nariadiť výrobu, predaj, pôžičku, prenájom alebo tiež výmenu vojnového materiálu vláde, „obranu, ktorej krajina považuje za životne dôležitú pre obranu Spojených štátov“.

6. marec 1945 – Nemecko uskutočňuje s maďarskými spojencami poslednú veľkú ofenzívu v 2. sv. vojne „Jarné prebudenie“ (Plattenseeoffensive, do 16. marca 1945). Išlo o udržanie posledných ropných polí pri Balatone, ktorými Nemci disponovali.

7. marec 1936 – Vyše 30 tisíc nemeckých vojakov obsadzuje demilitarizované pásmo Porýnska. 9. marca Hitler vyhlasuje Locarnský pakt za neplatný.

8. až 13. marec 1943 – Prvé bojové nasadenie 1. čs. samostatného poľného práporu v ZSSR pri Sokolove. 102 z nich prišlo v ňom o život, 106 bolo ranených a asi 30 nezvestných. Na jeho úseku nepriateľ stratil 19 tankov, 6 obrnených transportérov a takmer 400 vojakov.

87 príslušníkov práporu bolo vyznamenaných čs. a 84 sovietskymi medailami, O. Jaroš sa stáva, ako vôbec prvý cudzinec, Hrdinom ZSSR in memoriam. Rote velil napriek dvom raneniam a so zväzkom granátov vyhodil do vzduchu nemecký tank, ktorý sa prebil do dediny.

8. marec 1945 – Nemeckí vojaci vyrabovali a vypálili Prašník – Pustú Ves v okrese Trnava.

9. marec 1935 – Adolf Hitler vyhlasuje Versailleskú zmluvu pre Nemecko za neplatnú.

9. marec 1939 – Ústredná čs. vláda v Prahe vyhlásila na území slovenskej krajiny mimoriadny stav (uvádzaný ako Homolov puč). Armáda spolu s policajnými zložkami prevzali na Slovensku moc s cieľom zastaviť separatistické tendencie radikálneho krídla Hlinkovej slovenskej strany.

9. marec 1942 – Na Slovensku vstúpila do platnosti vyhláška, podľa ktorej museli Židia nosiť viditeľné označenie – žltú hviezdu.

9. marec 1945 – Začalo sa masívne bombardovanie japonských miest. 333 amerických lietadiel B-29 po prvý raz bombarduje Tokio zápalnými bombami (1 665 ton napalmu). Pri požiari zahynulo vyše 100 tisíc ľudí. Podobne dopadli Kóbe, Osaka, Jokohama...

9. marec 1945 – Vo všetkých nemeckých vojenských jednotkách od pluku vyššie boli vytvorené vojenské poľné sudy, ktoré mali právomoc okamžite vykonávať tresty smrti nad dezertérmi.

10. marec 1939 – XVIII. zjazd VKP(b) vyhlásil, že ZSSR bude podporovať národy, ktoré sa stali obeťou fašistickej útočnosti.

10. marec 1945 (hlavná etapa začala 15. marca) – Začala sa Ostravsko-opavská operácia sovietskych a československých vojsk. Hitler neraz prehánal a hovoril, že radšej dá útočníkom Berlín, ako ostravský priemyslový potenciál. Ostrava mala totiž vyše tretiny priemyselného potenciálu Nemeckej ríše.

11. až 13. marec 1938 – Nemecký anšchluss Rakúska. 200-tisícová nemecká armáda prekrčila rakúske hranice. Západ mlčí, ZSSR navrhuje riešiť túto otázku v Lige národov.

12. marec 1940 – Moskovský mier (Fínsko-sovietska mierová zmluva). Končia sa vojenské operácie Zimnej vojny. V súlade s Moskovským mierom sa 13. 3. skončili vojnové operácie zimnej vojny. Fínsko odstúpilo ZSSR Karelskú šíju, polostrov Rybačij a prenajalo prístav Hanko.

12. marec 1943 – V Afrike kapitulujú posledné zvyšky nemeckých vojsk. Vojna v Afrike sa skončila.

12. marec 1944 – Začala sa americká ofenzíva v Tichomorí pod velením generála Douglasa Mc Arthura.

14. marec 1939 – Snem slovenskej krajiny prijal zákon o Slovenskom štáte. Od 14. marca do 26. októbra 1939 bol predsedom vlády Slovenského štátu Jozef Tiso. Nový štát medzinárodne uznalo 27 štátov, vrátane ZSSR.

14. marec 1945 – Spojenci bombardujú Nové Zámky. Počas leteckých útokov zahynulo okolo 4 000 obyvateľov.

15. marec 1939 – Osobným výnosom Hitlera vzniká Protektorát Čechy a Morava. Formálnym prezidentom sa stáva Emil Hácha, skutočným vládcom Konstantin von Neurath.

Wehrmacht obsadzuje s tichým súhlasom vládnucích kruhov západných veľmocí celé Česko a vstupuje do Prahy.

15. marec 1939 – Jediný známy boj čs. vojakov proti Nemcom. Išlo o tzv. Bitku o Czajankovu kasáreň v Meziričí.